

PONOSEN PRAZNIK

4. julija bo minilo 38 let od zgodovinskega začetka oborožene vstaje proti okupatorju. Obnovimo usodni čas, ko sta kralj in vlada sramotno prepustila Jugoslavijo tujim zavojevalcem.

V začetku maja 1941 je bil v Zagrebu posvet KPJ o pripravah na vstajo, vendar prizadevanja za skupen odpor z vodstvi meščanskih strank niso uspela. Nasprotno: ko se je KPJ pripravljala na

vstajo, so te stranke razglašale boj kot pustolovščino, osvoboditev pa naj bi prinesla šele zmaga zaveznikov nad okupatorji.

Tačas so bili pri vseh vodstvih KPJ ustanovljeni vojni komiteji. Zbirali so orožje in pripravljali borce. Ta dejavnost je skupaj s političnim delom močno dvignila borbeno zavest prebivalstva.

Z napadom Nemčije na Sovjetsko zvezo 22. 6. 1941 so bili dani

ugodni pogoji za začetek oboroženega boja. Zato je CK KPJ že tega dne izdal razglas, s katerim je pozval jugoslovanske narode na boj. 27. junija je ustanovil glavni štab narodnoosvobodilnih partizanskih odredov, 4. julija pa je izdal odlok o začetku vstaje. Glavni štab je izdelal navodila za organizacijo in taktiko partizanskih odredov kot borbenih jeder za razvoj vstaje in ustvarjanje vojaške organizacije.

Že julija so se začeli boji. Uspešne akcije partizanskih odredov v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini in v delu Hrvaške so že poleti in jeseni 1941 prerasle v široko gibanje odpora. Partizani so zadali hude udarce okupatorjem in izdajalcem ter osvobodili prostrana ozemlja. — Odtlej jih ni ustavila več nobena ofenziva, čeprav je bila pot do osvoboditve še dolga in težka.

Tako se spominjamo zgodovinskih časov, vendar letos na našem širšem območju vežemo na proslavo dneva borca tudi proslavljanje 60-letnice ustanovitve KPJ, SKOJ in revolucionarnih sindikatov ter na obletnico Lackovega odreda.

Tudi naši borci — železarji se bodo udeležili svečanosti na Ostrem vrhu, vsi pa se bomo tisti dan v duhu vrnili za desetletja nazaj k pravirom naše državnosti. Vemo pač za usodno vročno povezanost naše zgodovine:

brez Partije, SKOJ in sindikatov ne bi bila možna vseljudska vstaja leta 1941, brez te ne bi bilo osvoboditve z lastnimi močmi leta 1945, a brez te spet ne bi bila možna rast Jugoslavije do današnjega samoupravnega socializma. In v taki razsežnosti doživljamo 4. julij.

Kako izpolnjujemo planske obveznosti

Skupna proizvodnja v maju je bila prekoračena z 0,2 odst., kumulativno 1,9 odst. Odpremo smo prekoračili za 1,5 odst., kumulativno 1,7 odst. Medtem ko pri fakturirani realizaciji zaostajamo za 2,7 odst., v kumulativu 3,2 odst. Zaostanek za planiranim izvozom znaša 9,8 odst., kar je nekoliko boljše kot v minulih mesecih, kumulativno pa še vedno beležimo zaostanek 30,4 odst.

TOZD jeklarna. Čeravno znaša prekoračitev skupne proizvodnje 2,8 odst., po mišljenju vodstva TOZD ni bila dosežena predvidena želena proizvodnja, čemur so vzrok večji zastoji v novi topilnici zaradi tehničnih pomanjkljivosti, kot tudi pomanjkanje ljudi.

TOZD jeklolivarna. V maju je dosegel TOZD prekoračitev skupne proizvodnje za 3,1 odst. Tudi ostali pokazalci so se v primerjavi s preteklim obdobjem izboljšali, žal pa to izboljšanje ni tolikšno, da bi nadomestilo v celoti izgube, ki so nastale v preteklih mesecih. Zato bodo potrebni še nadaljnji napor za doseganje takšnih prodajnih cen, ki bodo pokrile vsaj proizvodne stroške.

Cedalje bolj pa se TOZD sooča z novimi težavami, to so na eni strani naraščanje cen osnovnih surovin in energije, na drugi pa močan porast izostankov z dela (bolezenski izostanki).

TOZD valjarna. V maju beleži TOZD manjši zaostanek skupne proizvodnje. Tako na težki progi deloma zaradi pomanjkanja vložka, deloma zaradi okvar. Na srednji, predvsem pa lahki progi je bil vzrok zaostankov droben asortiman.

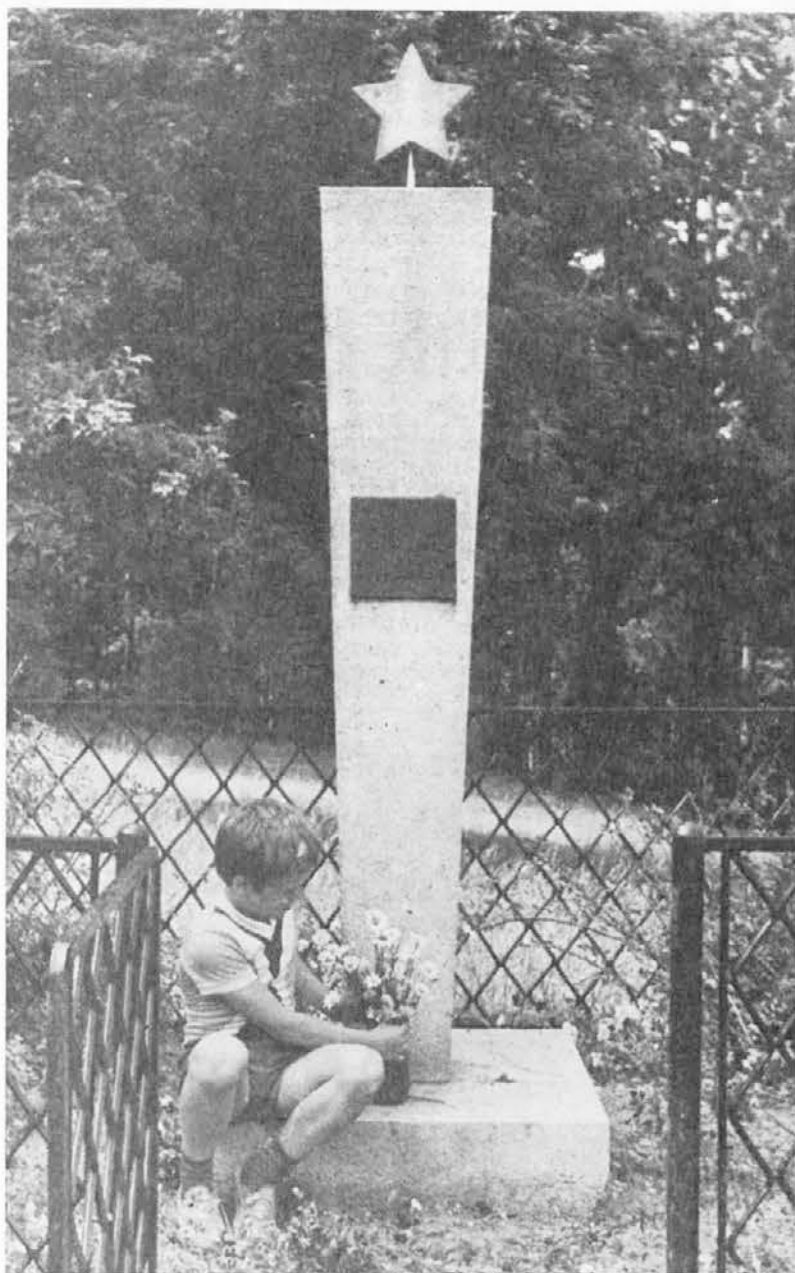
Zaostanki v čistilnici in adjuvstazi so bili zaradi pomanjkanja ljudi, čemur so krivi tako bolniški izostanki kot tudi druge odsotnosti.

TOZD kovačnica. Tudi v maju je bila v TOZD proizvodnja nadpoprečna. Temu je pripomogel kvalitetno dober vložek kot tudi že skozi vse mesece znana splošna angažiranost TOZD, da nadoknadi zaostanek, ki bo nastal v poletnih mesecih zaradi remonta stiskalnice.

TOZD jeklovlek. Zaradi ugodnega asortimana je TOZD tudi v maju precej prekoračil plan skupne proizvodnje. Delno je sicer primanjkovalo vložka za izdelavo vlečne žice in brušenega jekla, vendar je bilo vse to nadoknadeno z višjo proizvodnjo v drugih oddelkih. Tudi predvidenemu planu izvoza se TOZD že dolgo ni toliko približal kot v minulim mesecu.

TOZD stroji in deli. Tudi v maju TOZD ni dosegel predvidenih mesečnih planov. V TOZD se ču-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Cvetje za praznik

(Nadaljevanje s 1. strani)

ti pomanjkanje primernih naročil, saj so kapacitete marsikje slabo izkoriščene.

TOZD industrijski noži. Tudi v minulem mesecu je bila proizvodnja nožev in brzoreznega orodja pod predvidenim mesečnim planom. Pri proizvodnji palic pa beleži TOZD prekoračitev, tako da je s tem precej izboljšal tudi skupni popreček TOZD. (Pri poročilu za april se je tu vrinila napaka, da TOZD ni zabeležil izvoza. Pravilno se glasi: TOZD je dosegel v aprilu izvoz v višini 68,4 odst.)

TOZD pnevmatični stroji. V maju so nastopile večje težave zaradi izpada strojnih kapacitet — razna popravila. Nadalje so se forsirali proizvodi za druge namene, opravljenih je bilo tudi več uslug. K nedoseganju plana pa so precej pripomogli tudi raznovrstni izostanki.

TOZD vzmetarna. Skupna proizvodnja v minulem mesecu je bila nekoliko slabša od predvidenega mesečnega načrta. Vzrok za to je treba iskati predvsem v veliki odsotnosti delavcev (bolniški izostanki in dopusti). Zaostajala je predvsem proizvodnja lisnatih vzmeti, zaostanek 5,8 odst.

TOZD rezalno orodje Prevalje. Težave preskrbe s karbidno trdino so se nadaljevale tudi v maju. Primanjkuje diamantnih brusilnih plošč iz uvoza, saj naročene količine še niso bile dobavljene. Vzrok za večje zastoje pa je treba iskati tudi v nekvalitetni pločevini, ki služi kot vložek za diske krožnih žag.

TOZD kovinarstvo Ljubno. Vzrok nedoseganja plana skupne proizvodnje in odpreme je treba iskati predvsem v izpadu proizvodnje zobatih vencev, za katere ni bil pravočasno dobavljen vložni material. f. u.

O VLADANJU

Človek se je naučil vladati prirodi, preden se je naučil vladati samemu sebi.

*** Schweitzer

Demagogovo slavlje je kratkotrajno, posledice pa večne.

*** Pégny

Vsak človek je rojen kot kralj. Kdor je sam sebi zakon, temu zakoni niso potrebni.

*** Chapman

Modri ne potrebuje kraljev.

*** Chapman

Dobri pastir svoje ovce striže, ne lupi.

*** Svetonij

Vladarji včasih pozabljajo obljube, narodi nikoli.

*** Mazzini

Ce je res, da ima vsak narod takšno vlado, kakršno zasluži, kdaj si bo zaslužil, da je sploh nima?

*** Paul

Vse vlade so mračne in nevidne.

Bacon

TOZD	Odstotek doseganja načrtovane(ga)							
	Skupne proizvodnje		Odpreme		Fakturirane ekster. realizacije		Izvoza	
	maj	kumulativno	maj	kumulativno	maj	kumulativno	maj	kumulativno
JEKLARNA	102,8	102,8	—	—	—	—	—	—
JEKLOLIVARNA	103,1	98,6	104,2	99,1	103,5	96,7	123,0	97,9
VALJARNA	97,1	101,3	101,8	99,5	106,0	101,2	136,0	78,1
KOVAČNICA	107,6	110,6	118,3	135,4	129,5	138,2	79,2	38,3
JEKLOVLEK	121,3	105,4	102,8	104,4	95,0	107,5	82,4	47,8
STROJI IN DELI	86,8	81,6	69,0	66,8	56,6	61,6	45,2	43,3
— noži, brzorezno orodje	71,4	69,1	63,8	75,3	86,0	86,9	43,4	73,5
— gredice	—	44,0	—	—	—	—	—	—
— palice	136,7	117,3	196,7	118,0	195,5	116,7	—	—
INDUSTRIJSKI NOŽI	95,7	99,5	105,0	88,4	95,9	92,8	43,4	73,5
PNEVMATIČNI STROJI	55,1	87,0	67,4	84,4	77,3	86,1	—	58,1
VZMETARNA	98,0	101,0	100,1	102,2	100,2	102,6	120,8	126,0
REZALNO ORODJE	100,0	105,4	101,6	103,0	103,5	98,3	246,4	176,3
KOVINARSTVO LJUBNO	65,3	82,4	67,3	84,9	105,1	84,7	—	—
KALILNICA	—	—	—	—	128,5	171,8	—	—
STOR. DRUGIH TOZD — DS	—	—	—	—	146,5	107,8	—	—
SKUPAJ DO	100,2	101,9	101,5	101,7	97,3	96,8	90,2	69,6

Odstotek doseganja operativnega plana skupne proizvodnje

	Maj	Kumulativno
Jeklarna	104,3	101,8
Kovačnica	101,5	104,3

Odstotek doseganja v primerjavi z enakim obdobjem lani

TOZD	Odstotek doseganja v primerjavi z enakim obdobjem lani							
	Skupne proizvodnje		Odpreme		Fakturirane ekster. realizacije		Izvoza	
	maj	kumulativno	maj	kumulativno	maj	kumulativno	maj	kumulativno
JEKLARNA	121,9	104,6	—	—	—	—	—	—
JEKLOLIVARNA	103,0	103,7	93,6	105,1	109,9	118,1	156,0	114,0
VALJARNA	107,3	103,9	102,3	100,1	117,4	124,1	452,7	149,8
KOVAČNICA	112,9	108,6	113,5	114,5	143,3	144,5	95,6	30,1
JEKLOVLEK	117,7	120,7	98,8	116,4	108,5	139,7	—	180,6
STROJI IN DELI	150,3	116,3	127,8	102,3	121,5	120,4	92,6	25,8
— noži, brzorezno orodje	78,1	83,4	59,4	93,9	114,0	134,6	33,7	83,0
— gredice	—	50,0	—	—	—	—	—	—
— palice	—	—	—	—	—	—	—	—
INDUSTRIJSKI NOŽI	64,1	118,2	140,5	157,5	126,1	141,9	33,7	83,0
PNEVMATIČNI STROJI	72,7	115,8	95,0	116,7	111,1	127,6	—	110,7
VZMETARNA	123,6	120,7	123,3	121,5	137,2	138,0	201,2	231,8
REZALNO ORODJE	85,7	93,2	105,9	101,6	133,0	123,6	213,8	126,1
KOVINARSTVO LJUBNO	59,4	71,2	59,4	71,3	125,0	94,0	—	—
KALILNICA	—	—	—	—	160,9	178,9	—	—
STOR. DRUGIH TOZD — DS	—	—	—	—	141,6	157,7	—	—
SKUPAJ DO	113,9	105,0	104,3	104,0	121,8	128,0	149,5	72,4

Zadnja postaja

SAMOUPRAVNI SPORAZUMI PONEKOD NISO SPREJETI

Na referendumu 12. junija 1979 smo v vsej delovni organizaciji odločali o sprejemu samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in sredstev za skupno porabo ter drugih nadomestil in osebnih prejemkov delavcev in pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke ter ostale prejemke delavcev TOZD. Vse temeljne organizacije in delovne skupnosti so glasovale tudi o pravilniku o ugotavljanju delovne uspešnosti delavcev s posrednimi merili in programi del in nalog, večina tozgov pa je sprejemala tudi poseben pravilnik o ugotavljanju delovne uspešnosti delavcev z delovnimi normami. Ob tem paketu aktov s področja nagrajevanja smo glasovali tudi o sklenitvi sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo ter sprememb in dopolnitev statuta delovne organizacije, kjer je šlo v bistvu za reorganizacijo kolektivnega poslovnega organa delovne organizacije in za določene spremembe v zvezi z nameravano ustanovitvijo posebne finančne službe.

Kljub široko zastavljeni akciji in večfaznim postopkom vsi samoupravni akti v vseh tozdihi niso bili sprejeti. V TOZD jeklarna in TOZD jeklovlek ni dobil potrebne večine noben splošni akt, v TOZD valjarna sta bila sprejeta samo sporazum o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo ter statuta delovne organizacije, v TOZD komerciala pa so sprejeli samo samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in ostale prejemke ter spremembe statuta delovne organizacije.

Glede na to, da sporazum o skupnih osnovah in merilih ni bil sprejet v vseh tozdihi, spremenjenega sistema nagrajevanja po delu ne bo mogoče takoj uveljaviti, temveč bo potrebna široka politična in samoupravna akcija analiziranja vzrokov, zaradi katerih kljub dosežani daljši pripravi ta akt in nekateri drugi niso bili sprejeti. O akciji smo se že dogovorili in bomo o tem še pisali.

-de-ja

profesor Peklenik s fakultete za strojništvo v Ljubljani.

»Kako sodelujete s strokovnjaki iz Mežiške doline?«

»Seveda bolj sodelujemo z inženirji in tehnikami iz Mežiške doline. Vendar nam do danes še ni uspelo vzpostaviti sodelovanja, kot si ga verjetno želimo mi v železarni in inženirji v mežiškem rudniku. Naša delovna področja so mnogokrat sorodna, zato bi moralo biti sodelovanje bolj tesno in ne samo občasno. Z društvom rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Mežica ima naše društvo precej skupnega. Gotovo pa je, da oboji predstavljamo kadrovski in intelektualni potencial, iz katerega bi morala SIS za raziskovalno dejavnost v občini črpiti več pomoči in znanja. Res je, da imajo večje delovne organizacije precej močne raziskovalne zmogljivosti in da zaradi tega rudnik in železarna ne občutita nedelavnosti občinske raziskovalne skupnosti. Se pa ta nedelavnost občuti na drugih področjih.

Tudi 9. skupščina Zveze inženirjev in tehnikov Slovenije je poudarila sodelovanje društev in raziskovalnih SIS ter navedla pomembno področje varstvo človekovega okolja. Menim, da bi tudi pri nas morala raziskovalna skupnost s celotnim intelektualnim potencialom storiti dosti več. Čista Meža od Črne do Prevalj gotovo še ni dokončna rešitev, ampak je treba z delom nadaljevati. Silno pomembno področje je tudi raziskovalna možnost predelave odpadkov, ki se kopičijo v industriji in naseljih. Vzgoja ljudi v bodočnosti mora biti usmerjena h kar najbolj smotrnemu ravnanju s surovinami. Odpadek naj bi bil resnično odpadek in ne samo 'odpadek'.

»S čim boste inženirji in tehniki, vključeni v DIT, lahko v bodoče pomagali železarni v razvoju?«

»Društvo inženirjev in tehnikov nosi v svojem nazivu ime ravnanske železarne. Zaradi tega je jasno, da je njegova dejavnost predvsem usmerjena na področje znotraj železarne, čeprav tudi njegove širše družbene dejavnosti ne gre zanemarjati. Kot že rečeno, društvo seznanja člane z razvojem

Trikotniki

tehnike in železarne. Tudi na področju »aktivnega pripravištva« smo pripravljeni dati svoj prispevek, prav tako pa tudi pri seznanjanju mladine s poklici v železarni. Vse to smo v kratkem obdobju delovanja že delali. Vendar pa menim, da bi moralo društvo dobiti vlogo tudi pri dolgoročnem načrtovanju razvoja železarne.

F. Rotar

DIT že dobro deluje

Konec lanskega leta smo v železarni ustanovili društvo inženirjev in tehnikov, v katerem je danes že vključenih okrog 200 članov. Že ob ustanovitvi so člani društva v svoj program dela zapisali, da bodo delovali predvsem v korist železarne in za svoje dodatno strokovno izobraževanje. Kako so na tem področju uspešni, smo vprašali inž. Maksa Večka, tajnika DIT.

»Res smo si kmalu po ustanovitvi društva zastavili dolgoročne in kratkoročne delovne naloge. Pri realizaciji programov nismo bili preveč uspešni, predvsem pri nalogah iz dolgoročnega plana. So pa naše aktivnosti dokaj obširne in pestre. Tako smo si zastavili, da bomo imeli enkrat v mesecu strokovno predavanje in debatne večere. Nekaj časa smo to tudi že izvajali. S časom pa smo opazili, da je taka prisotnost od slehernega člana preveč zahtevala. Zato smo aktivnost nekoliko zmanjšali, tako da imamo sedaj enkrat na mesec strokovno predavanje, naslednji mesec pa debatni večer. Želimo pa si, da bi predvsem debatni večeri bili bolj obiskani.«

»O čem pa teče beseda pri vaših razgovorih?«

»Večerni razgovori inženirjev in tehnikov naj bi predvsem bili prijeteljski in sproščeni. Z njimi bi hoteli nadoknaditi vso tisto »za-

prtost posameznikov« v železarni, ki je iz dneva v dan prisotna. Delovne naloge slehernemu onemogočajo, da bi dopoldne spregovoril tudi o pomembni zadevi s tovarštem iz druge TOZD. Prav zato naj bi na debatnih večerih vse to nadoknadili, se temeljito pogovorili in se še bolj zblížali. Na debatnih večerih pa se vselej pogovorimo o aktualnih zadevah. Tako smo se zadnjič pogovarjali o izgradnji novega obrata pnevmatike, predtem o inovacijah. DIT danes že šteje okrog 200 članov, vendar nas nikoli ni več na debatnih večerih kot 30 inženirjev in tehnikov. Seveda s tako udeležbo nismo zadovoljni, saj bi prav na teh razgovorih naj bilo čimveč navzočih. Nekoliko bolj obiskana so strokovna predavanja, ki jih imamo v železarni. Več zanimanja je predvsem zato, ker so vselej dokaj aktualna in seznanjajo strokovnjake železarne in druge o novitetah s področja tehnike.«

»Omenili ste sodelovanje. S kom sodelujete in kako?«

»Že od samega začetka naše društvo vabi na strokovna predavanja tudi strokovnjake iz drugih bližnjih delovnih organizacij. Kot predavatelje pa povabimo strokovnjake od drugih in seveda iz naših vrst. Tako je zadnjič predaval strokovnjak iz Zagreba, eno naslednjih predavanj pa bo vodil

S TRETJE SEJE DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE RAVNE

Delavski svet Železarne Ravne je na 3. seji določil dokončen predlog samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in sredstev za skupno porabo ter drugih nadomestil in osebnih prejemkov delavcev ter predlog sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo ter spremembe in dopolnitve statuta delovne organizacije. Oba akta sta bila predhodno v širši razpravi in sta doživela precej sprememb in dopolnitev, preden ju je delavski svet posredoval na referendum, ki je bil, kot je znano, 12. junija

letos, in ki ponekod iz določenih razlogov ni uspel.

Na tej seji je delavski svet sprejel tudi samoupravni sporazum o oblikovanju in sestavi sveta delovne organizacije Komunalno podjetje Prevalje. Za delegata v svet tega podjetja je imenoval Alojza Janežiča iz TOZD energija.

Delavski svet je razpravljal tudi o financiranju stanovanjske izgradnje in sprejel sklep o najemu kredita pri samoupravni stanovanjski skupnosti občine Ravne v višini 4.500.000,00 din po 4-odstotni obrestni meri za dobo 15 let. Železarna Ravne sicer odreja

vsako leto precejšnja sredstva za namene združevanja pri samoupravnih stanovanjski skupnosti. Iz teh virov nato tudi pridobiva del sredstev na ta način, da samoupravna stanovanjska skupnost vsako leto razpiše natečaj, ki se ga pod običajnimi pogoji in postopki udeležijo vse organizacije združenega dela in posamezniki. S skupno pridobljenimi sredstvi za stanovanjsko izgradnjo bi tako v letošnjem letu realizirali nakup okoli 65 stanovanj.

Na pobudo delavskega sveta je klarne se je delavski svet železarne na tej seji soočil tudi z vprašanjem prekomernih bolniških izostankov. Delavski svet je ugotovil, da gre za širok in kompleksen problem, zlasti pa za nekatera

nedorečena vprašanja med zdravstvenim domom in železarno in za druge probleme. Zahteval je od kadrovske službe, da najprej pripravi ustrezno analizo stanja, obenem pa predlog ukrepov, ki se morajo obravnavati v vseh tozidih in delovnih skupnostih. Obenem pa je treba čimprej storiti vse možne kratkoročne ukrepe, ki zadevajo organizacijo in izvedbo zdravstvenih uslug naših delavcev od zdravstvenega doma. O teh vprašanjih bomo vsi delavci železarne Ravne kmalu razpravljali, ko bo pripravljena zasnova projekta razvoja družbenega standarda v železarni obenem z razpravo o prihodnjem srednjeročnem planu.

-de-ja

Nič nas ne sme presenetiti

Časopisni stolpci so vedno bolj polni besed, ki se sučejo okoli te parole. V javnost torej uspešno prodira, ali pa tudi prodira v našo zavest?

V starih časih so prav tako delali obrambne načrte, gradili so obzidja in okoli njih kopali järke. Toda vse to ni pomenilo nič, če branilci niso bili z dušo in srcem pa tudi z razumom na utrdbah. Pa ni treba poseči tako daleč nazaj v srednji vek. Dogodki iz druge svetovne vojne nam pričajo, da je za takratne čase najmodernejša tehnika, vgrajena v obrambne linije, v hipu odpovedala, ker branilci niso bili branilci, temveč le posadka.

Tako ne moremo biti mi le opazovalci akcije »nič nas ne sme presenetiti«, tudi kot goli instruktorji v akciji ne moremo nastopiti, akcijo je treba doživljati v celoti vedno in v vseh detajlih ter povsod v življenju. Naša varnost in neodvisnost mora biti zagotovljena vedno in povsod, zato se akcija razširja na vse sredine, kjer se človek stalno in občasno nahaja, torej v vse ustanove, gospodarske in negospodarske, spa-

da v program vseh društev, strokovnih, športnih in kulturnih — povsod tja, kjer se človek nahaja in giblje.

Večina besed obravnava tehnično plat akcije — kako se bomo zavarovali, kje bodo zaklonišča, kam z arhivom, kako čuvati naprave in kam evakuirati ljudi.

Mnogo manj je govor, kako ljudi poučiti o obrambnih ukrepih, čeprav je ta del akcije vsaj tako važen kot tehnični del. V delovnih organizacijah so samoupravna telesa, ki naj se predvsem brigajo za varnost in obrambo, odbori in komisije LODS so za to zadolžene. Točno pa vemo, da same ne morejo opraviti prav nič brez sodelovanja vseh sodelavcev. V delovnih organizacijah je za LODS kolikor toliko zadovoljivo poskrbljeno, manj pa izven njih, v SIS, na šolah in v drugih negospodarskih organizacijah. Če pa je katerikoli člen te obrambne verige šibak, se pretrga in vsa obrambna sposobnost je ničeva.

Zapirati se znotraj mej tozdov ali delovne organizacije ter ne videti okolice in njenih potreb, bi pomenilo veliko, obrambe spo-

sobno armado razbiti na majhne skupine brez prave udarne moči. Seveda so nosilci obrambne sposobnosti tozdi, še več, vsak posameznik v tozdu je tisti, ki odloča, če kje, potem tu, ko gre za čuvanje tega, kar imamo in kar je bilo s trudom pridelano.

Sedaj pa smo na izviru — pri človeku. Narodnoosvobodilna borba je nešteto krat dokazala, da je tehnika mnogo manj pomembna kot človek. Neoboroženi in goli so se ljudje uprli okupatorjevemu nasilju in vendar iz boja izšli zmagovalci. Seveda so padle številne žrtve. Če bi bili tehnično primerno opremljeni, bi bilo žrtev manj, ne bi pa ostali brez njih.

Kadar se lotevamo akcij, običajno zastavimo delo po že utečenih šablonah. Vnaprej vemo, kdo bo kaj prevzel, kdo razložil, kdo poslušal, kdaj bo pričetek in kje zaključek prireditve — temu sledita poročilo in arhiv.

Če je v vseh dosedanjih akcijah taka ali podobna praksa bila sprejemljiva, pa v tej akciji ni možna. Ta akcija ne prenese popravnih izpitov. Svobodo in z njo vse drugo lahko izgubiš le enkrat. Da bi jo ponovno pridobil, so potrebne ogromne in krvave žrtve. Kdo živ bi si želel, da izgubi, poruši in zavre, kar smo štirideset let bojevali, gradili in branili?

Nikomur ne gre tako dobro, da mu bolje ne bi moglo biti, vendar mu bolje nikoli ni bilo in naš korak je naravnost jasnemu cilju naproti. Večkrat čujemo najrazličnejše komentarje, ki so najbolj verna slika o poučenosti ljudi v akciji. Pravijo: »pa kaj je že spet?« »nečesa se bojijo« ali pa: »kam toliko denarja za obrambo, ko sami ne bomo prvi, ki bo odločal« pa še mnoge druge pripombe, ki niso zlonamerne, razložijo pa, kako so ljudje do akcije usmerjeni.

Prav imajo! Nečesa se bojimo, pa ne samo eni, vsi se bojimo, da bi nam kdo vzel svobodno življenje v svobodni domovini. S katere strani neba se bo pojavil sovražnik, ni mogoče reči, pa recimo, da se bo z vseh štirih, torej moramo biti pripravljeni na vse.

Se najbolj pa moramo biti pripravljeni na to, da ne bo vstal kar med nami, da ga sami ne bi vzredili v svojih vrstah in čisto po neumnem ter po lastni krivdi. Družba, ki je urejena in njeni člani niso med sabo skregani, je sposobna braniti interese vse družbe, vsak posameznik v njej pa ne more prav ničesar storiti. Nasprotno pa je družba, v kateri sta vsaj dva sprta, običajno že nesposobna za obrambo, ker se razdeli v vsaj dva tabora; eni potegujejo z enim, drugi z drugimi, tretji ostanejo nevtralni. Sovražstvo pa se širi nepomirljivo hitro, kot rak se razrašča in v skrajnih posledicah privede ne samo do obrambne nesposobnosti družbe, temveč še dalje, do maščevanja, povračilnih ukrepov, celo do izdajstva iz maščevanja. Takih primerov poznamo iz druge svetovne vojne celo vrsto.

»Nič nas ne sme presenetiti«, prav nič, tudi temni nameni posameznikov ne, ki bi želeli zaneiti sovražstvo med ljudmi. Srečujemo se s čudnim pojavom »vodilnih«, ki so pa drugačni, kot so bili tisti »vodilni«, ki jih poznamo iz časopisov in so imeli nekakšno nenapisano imuniteto ter dolgo življenjsko dobo na vodilnih delovnih mestih, pa so se in se še

postopoma umikajo samoupravno pogojenim in z zakonom o združenem delu predpisanim oblikam vodenja. Tisti novi »vodilni« se večkrat pojavijo kot funkcionarji, ki so sicer voljeni ali pa politični funkcionarji, člani ZK itd., ki menijo, da jim je dana dolžnost in pravica vodenja in da se tej pravici, ki večkrat preide kar v diktat, ne sme nihče zoperstaviti, čeprav bi bilo za vse silno dobro, če bi o predlogih najprej v potankosti diskutirali. Tako pa večinoma zaradi ljubelega miru poslušalci utihnejo, mislijo si pa svoje in tudi delajo po svoje, »vodilni« pa je prepričan v svojo nezmotljivost ter na eni napaki zgradi še drugo in še tretjo. Tak »vodilni« nas je presenetil, pa še kako, saj je nehote zasejal med sicer zaupljive in poštene državljane samo nezaupanje. Če bi prišla tista usodna ura, ki si je ne želimo, pa moramo biti nanjo pripravljeni, takemu »vodilnemu« nihče ne bo verjel in ne sledil — to pa je polom.

Na pojav »funkcionarstva« opozarjajo naši vidni politiki. ZK mora biti prisotna v dogajanju našega časa, mora tudi poseči vmes, če kje že res drvi voz proti propadu, ne more pa se postaviti v vlogo tožnika in sodnika istočasno, kakor tudi druge voljene funkcije ne. Če hočemo imeti obrambno sposobno družbo, mora svojim voljenim ali izbranim »vodilnim« predvsem zaupati, jih spoštovati, ne pa se jih bati ali jih enostavno pustiti pri miru. Zaupanje in spoštovanje je vedno plod dobe in časa, samo od sebe pa ne pride.

V delovni — naši delovni organizaciji smo v dobrem letu dni doživeli nekaj potresnih sunkov, ki so zamajali celo zgradbo od temeljev do vrha. Kakor se komu zdi, da se je zgodilo nekaj posebnega, pa je vendar vse tako človeško. Kdor dela, greši, in na napakah se učimo, zato da bi se jim v bodoče izognili.

Vsi ti dogodki so nas nehote prisilili v razmišljanje, ali nas more kaj presenetiti ali ne. Marsikaj je takega, kar nas lahko preseneti, pa na to nikoli nismo niti pomislili. Sedaj si to vsaj zapomnimo in pozorneje pogledimo okoli sebe, da ne čaka še kje presenečenje. Kakorkoli že in kakršnakoli oblika dela bo v naši delovni organizaciji obveljala, eno je zagotovo: da si bomo morali pridelati svoj kruh še naprej sami in da je prvi pogoj za uspeh sodelovanje, zaupanje, strokovnost in poštenje. — Razbijašтво, netenje sovraštva, podkivanje, hujskanje in neodkrita zahrbtno sodelovanje pa nima mesta v naši družbi in v nobeni napredni.

Vsak sodelavec je dolžan paziti na to, da se v delovni organizaciji ohranijo poštene, prijateljski in odkriti odnosi, ki so garancija za naš gospodarski uspeh, predvsem pa neobhodno potrebni za našo obrambno sposobnost.

Mitja Šipek, dipl. inž.

IZREKI

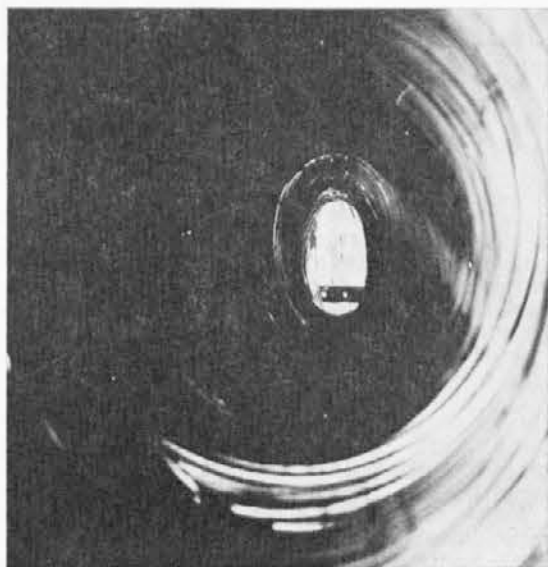
Ne obtožuj priložnosti, kadar si sam vzrok svoje nesreče.

Kato

*

Človek ni proizvod okoliščin, okoliščine ustvarjajo ljudje.

Disraeli

»Rov«

O čem so razpravljali skupni samoupravni organi

Odbor za kadre in splošne zadeve

se je v času tega poročanja sestel enkrat. Potem ko je obravnaval in sprejel poročilo o delu odbora v pretekli mandatni dobi, je določil osnutek pravilnika o načinu uveljavljanja pravice do brezplačnega rekreacijskega zdravljenja, o participaciji storitev za zdraviliško zdravljenje in o nagradi v obliki brezplačnega rekreacijskega zdravljenja za 30-letne jubilate dela.

Že ta dolgi naslov pravilnika nam pove, da gre za akt, ki ureja pravico in način uveljavljanja pravice do različnih načinov uveljavljanja preventivne zdravstvene dejavnosti. Ta pravilnik je nastal na pobudo prejšnjega odbora za kadre in splošne zadeve. V začetku je bil mišljen izključno kot pravilnik, ki bi urejal rekreacijsko zdravljenje, pozneje pa je bil tematsko razširjen. V dosednji fazi je bil kot delovni osnutek že posredovan sindikatu in so ga obravnavali izvršni odbori po osnovnih organizacijah in delovnih skupnostih ter podali določene pripombe in spremembe predloge. Gre za tipičen primer samoupravnega splošnega akta, kjer lahko neko področje zelo prosto uredimo glede na razmere v naši delovni organizaciji in nismo ozko omejeni z zakonskimi predpisi. Tudi doslej smo že imeli neka pravila, ki jih sedaj postavljamo v obliko pravilnika, seveda močno spremenjena in dopolnjena, predvsem pa samoupravno verificirana. O sami vsebini pravilnika v podrobnostih ne bi poročali, saj se bomo imeli z njo še možnost seznaniti. Ob sprejemanju tega pravilnika pa je vendarle treba reči, da si z njim določamo zgolj nekatere pravice in kriterije za uveljavitev le-teh; koliko bo posamezen delavec in koliko delavcev bo predlaganih za razne oblike rekreacijskega in zdraviliškega zdravljenja, pa je v celoti odvisno od rezultatov dela, od tega, koliko dohodka bomo ob koncu leta ugotovili in solidarno združili v namenskem skladu skupne porabe.

Odbor je na tej seji obravnaval tudi osnutek programa tozgov in delovnih skupnosti ob akciji: »nič nas ne sme presenetiti«. O tej družbeni akciji, za katero je nosilec znotraj združenega dela sindikat, je bilo že veliko govora na vseh ravneh. Pomembno je, da se vsi politični in samoupravni dejavniki na svojih področjih in po vseh svojih močeh v akcijo aktivno vključijo. Odbor je tu ugotovil tudi poseben vidik preventive v samozastiti. Ugotavljal je namreč, da v železarni Ravne premalo pazimo, kakšne delavce sprejemamo, kar se nam potem lahko tudi maščuje. Ker so za sklenitev delovnega razmerja pristojne zgolj komisije za kadre in splošne zadeve v tozdi in delovnih skupnostih, odbor pa ima sicer drugo funkcijo, je sprejel le priporočilo, da tako komisije za kadre in splošne zadeve kot kadrovska služba v bodoče pri sklepanju delovnega razmerja z novimi delavci bolj pazijo, koga sprejemamo medse

in da jih preverjajo z vseh moralnopolitičnih vidikov, pomembnih za uveljavljanje koncepta ljudske obrambe in družbene samozastite.

Odbor je pooblaščen tudi za določanje o razporejanju nekaterih postavk iz združenih sredstev sklada skupne porabe. Na prvi seji je tako iz postavke v skupni višini 30 milijonov S din odobril socialne pomoči 15 delavcem, in to samo tistim, ki bolujejo nad šest mesecev oz. delajo skrajšan delavnik. Teh je sicer okrog 50, vendar so bile tokrat dodeljene socialne pomoči le 15 najnujnejšim primerom. Podatke je posredovala kadrovska služba. Kriteriji za dodelitev so bili zlasti osebni dohodek na družinskega člana, število in starost otrok, stanovanjske razmere, možnost pridobitne dejavnosti ipd. Tem delavcem oziroma njihovim družinam je odbor dodelil solidarnostno pomoč v višini po naslednji lestvici:

poprečni OD na družinskega člana	pomoč
do 1.000,00 din	3.000,00 din,
do 1.500,00 din	2.500,00 din,
do 2.000,00 din	2.000,00 din,
do 2.500,00 din	1.500,00 din,
do 3.000,00 din	1.000,00 din.

Pri vsem tem je odbor imel pred očmi specifične socialne probleme in sklenil, da se pomoč v nobenem primeru ne sme nakazati v gotovini, temveč zgolj v obliki denarne nakaznice za obleko in obutev.

Odbor se je razen omenjenega soočil tudi s številnimi prošnjami za dotacije, ki jih naslavljajo na železarno najrazličnejša društva in organizacije. V skladu skupne porabe je za te namene le 20 milijonov S din. Zato mora biti trošenje kar se da racionalno. Prošenj je bilo precej, tako da odbor v nobenem primeru ni mogel vseh pozitivno rešiti. Največ prošenj naslavljajo pevski zbori in kulturna društva. Že prejšnji odbor kot tudi sedanji se tako srečuje z načelnim vprašanjem pomoči pri amaterski kulturni in tudi športni dejavnosti. Ugotavlja, da so potrebe, zlasti pa želje, tu slejkoprej nerealne ali vsaj premočno izražene. Tudi na tem področju bi morali — velja za večino — biti skromnejši in amatersko dejavnost resnično sprejemati kot ljubiteljsko dejavnost, kjer se uveljavljamo in potrjujemo, duševno sproščamo ali rekreiramo. S tega vidika gledano je nerazumljivo, da neki novo ustanovljeni zbor ali druga organizacijska oblika že v samem začetku postavlja kot pogoj delovanja zgolj finančna sredstva. Na železarno prihajajo tudi druge prošnje za pomoč. Kot kaže, si nekateri posamezniki ali organizacije predstavljajo, da za železarno ob milijardnih realizacijah sploh ni problem nekaj deset milijonov S din. Organizirajo akcije in jih izvajajo že, preden imajo zagotovilo, da bo železarna

prispevala določen del pri pokritju stroškov, kar pa se čisto tudi ne zgodi. Taka samoumevnost seveda privede do konfliktnih situacij in nezadovoljstev, za kar pa samoupravni dejavniki v železarni niso krivi.

Na prvi seji je odbor obravnaval tudi nekatere splošne kadrovske probleme. Tako se je ponovno soočil z vlogami za odobritev ugodnosti pri šolanju ob delu, tudi s takimi, kjer je nesporno ugotovljeno, da šolanje ni v interesu tozda, čeprav je v širšem družbenem interesu kot vsako nadaljnje šolanje in izpopolnjevanje ter ga zaradi tega tudi ne moremo ustrezno podpirati. Pri tem je značilno, da nekateri samoupravni organi v tozdi stvari malo drugače gledajo, kar je človeško sicer popolnoma razumljivo. Odbor pa je ugotovil, da smo imeli v prejšnjem letu veliko zahtev za odobritev ugodnosti pri šolanju, ki dejansko ni v našem interesu, in teh ugodnosti tudi ni odobril. Slejkoprej tudi letos od tega principa ne more odstopati. Odstopanje v enem primeru nujno ima za posledico odstopanje tudi v drugih primerih. Primer: lansko leto smo imeli na večerni ekonomski šoli prek 50 slušateljev skoraj izključno kvalificiranih delavcev kovinske in druge stroke. Nerealno je torej pričakovati, da bi pri taki tendenci odhajanja iz direktne proizvodnje le-to še podpirali,

Odbor je realno ugotavljal, da so pri preskrbi z devizami mnoge administrativne ovire in težave, ki jih hočeš-nočeš moramo jemati kot objektivne in na njih ne moremo direktno vplivati. Direktno pa lahko vplivamo na dosledno izpolnjevanje plana izvoza, ki ga po ugotovljenih rezultatih prvega četrtletja zelo slabo izvršujemo. Odbor se je obenem seznanil s predlogom, da bi obseg načrtovanega plana izvoza morali še povečati. Sprejel je ustrezne sklepe s priporočili komisijam za gospodarjenje v tozdi in delovnih skupnostih. Predlagal jim je, da se s to problematiko celovito seznanijo ter skupaj s poslovodnimi in drugimi organi osvojijo konkreten program akcij za povečanje realizacije izvoza v svojem tozdu. Ob tem je bilo še rečeno, da bo treba z ustreznimi samoupravnimi sporazumi in drugimi dogovori urediti način pridobivanja in razporejanja deviz tudi med tozdi v delovni organizaciji. Tak sporazum trenutno sprejemamo na ravni sozda.

Odbor se je tokrat med drugim seznanil tudi s predlogom koordinacijskega sveta ZSMS železarne, da naj bi v železarni izdelali maketo štafetne palice. Načelno člani odbora niso bili proti, želeli pa so, da svet ZSMS le predloži tudi okvirno finančno konstrukcijo in predlaga lokacijo, kolikor bi do realizacije res prišlo. Tak pred-

Skladišče na prostem

vsak delavec, tudi če se ne izobražuje direktno za delo, pa ima sicer splošno ugodnost — en dan izredno plačanega dopusta za vsak opravljeni izpit.

Odbor za gospodarjenje

je na prvi seji najprej obravnaval poročilo o delu prejšnjega odbora v zaključeni mandatni dobi in poročilo o izvrševanju sklepov, večji del se je posvetil izpolnjevanju plana izvoza in s tem v zvezi aktualni devizni problematiki. O tej situaciji smo v prejšnji številki glasila že poročali. Odbor je, kot vsi ostali dejavniki, tudi ugotovil, da je situacija zelo pereča, da je problem deviz takšen, da lahko ob nezadostni angažiranosti ogrozi tudi osnovno reprodukcijo. Ker je železarna Ravne zaradi svojega posebnega programa plemenitih jekel zelo vezana na uvoz, si moramo v sedanji situaciji še zlasti prizadevati, da si bomo vsaj v osnovi zagotovili devize za uvoz molibdena in ostalih ferolegur. Vprašanje deviz za nekatere navedenosti in investicije pa je še odprto.

log bi bil nato posredovan delavskemu svetu železarne, s tem da bi obenem pridobili potrebna soglasja pristojnih republiških forumov.

S tem v zvezi je bil odbor tudi informiran, da so ob izvedbi akcije Titove štafete, zlasti pa v zvezi z izdelavo štafetne palice, nastajali precejšnji materialni stroški, ki pa niso v vseh tozdi enaki. So zahteve, da se le-ti proporcionalno razporedijo — knjižijo — na vse tozde in delovne skupnosti. Odbor je zavzel stališče, da je potrebno pripraviti vso specifikacijo stroškov in se nato odločiti.

Odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve

se je do sedaj sestel že dvakrat. Kot običajno gre pri tem odboru vedno za cel spekter najrazličnejših zadev s splošnega stanovanjskega področja in področja družbenega standarda.

Na prvi seji je obravnaval problematiko družbene prehrane, seznanil se je z določenimi problemi, ki se pojavljajo na relaciji

Na vogalu

Merx—železarna, ki se gibljejo okoli cen. Strinjali se je s predlaganim povišanjem cene malice od 18,00 na 21,00 din, in to od 1. maja 1979 dalje. Pri tem povečanju ostane prispevek delavca v višini 3,00 din nespremenjen. Odbor je ugotavljal, da namenska sredstva sklada skupne porabe to povišanje, ki je sicer, gledano na splošen porast stroškov, opravičljivo, še prenesejo, vse dodatne zahteve za povišanje cene malice pa lahko gredo zgolj na račun povečanja lastne udeležbe delavca. Ob tem je odbor tudi sklenil, da je potrebno za višino povečane cene malice ustrezno povečati tudi vrednost bonov za dietetike.

Na tej seji je bilo obravnavano tudi poročilo o akciji »družbena prehrana«. O tem smo v preteklih mesecih na široko razpravljali v samoupravnih organih tozdov in delovnih skupnosti. Čeprav se stvari premikajo, pa kaže, da le prepočasno. Zlasti je ugotovljeno, da še vedno obstaja velik nered okrog jedilnic, da ni splošne discipline pri malicah, da delavci ne malicajo v objektih družbene prehrane, v katere so razporejeni. Odbor je zato apeliral na samoupravne organe tozdov, da o tem ponovno razpravljajo, na poslovodne organe pa, da poostrijo kontrolo odhajanja na malico, kar je možno zgolj v času, ki je za to določen. Odbor pa je seveda tudi apeliral na TOZD družbeni standard, da izvrši vse dogovorjene ukrepe, da stalno skrbi za izboljšanje kvalitete, da se v obrate namestijo avtomati za kavo, sokove, cigarete ipd. Zavzel pa je tudi stališče, da morajo strokovne službe čimprej pripraviti izhodišča za celovito razpravo o problematiki razvoja družbenega standarda v železarni, ergonomskega centra, novih jedilnic ipd.

Na prvi seji je odbor razpravljal tudi o sofinanciranju nakupa stanovanj z drugimi delovnimi organizacijami. Potrdil je listo 29 proslincev, ki imajo podana soglasja drugih organizacij združenega dela glede financiranja, ter zavzel stališče, da lahko sofinanciramo samo tiste, ki dosegajo vsaj 37

točk, kar naj bi pomenilo, da bi po redni prioriteten listi najpoznejše v dveh letih prišli do stanovanja. Ker pa so pri tem mnogi problemi in pritiski iz drugih OZD in ker ni točno znano, če bo do sofinanciranja v vseh primerih res tudi prišlo; čeprav je že dano zagotovilo, je odbor pustil odprto možnost in bo o tem ponovno razpravljal na prihodnji seji.

Na prvi seji pa je širše razpravljalo o kreditiranju stanovanjske izgradnje. Postopek razpisa in ugotavljanja rezultatov ter določanje prioriteten liste je v teku. Skladno z določili samoupravnih splošnih aktov pa se je odbor na tej seji odločil, da glede na višino sredstev zniža višino pripadajočega kredita za leto 1979, in to: pri organizirani gradnji za 25 %, za dogradnjo in nadgradnjo za 10 % in za adaptacije za 25 %.

Sprejel je še nekatere druge operative odločitve glede kreditiranja stanovanjske izgradnje. Pri obravnavi druge stanovanjske problematike pa se je resno soočil z vprašanjem samovoljne zamenjave stanovanj, ki se še vedno pojavlja. Zaradi tega prihaja do tožb in drugih neprijetnosti, ki naj bi se jih na splošno izogibali, za kar pa je potrebna vsestranska samoupravna disciplina.

Na drugi seji, ki je bila 12. junija letos, je odbor obravnaval osnutek samoupravnega sporazuma o družbeni usmerjeni gradnji stanovanj v občini Ravne in samoupravni sporazum o družbeni usmerjeni gradnji stanovanj v soseski na Ravnah, osnutek sporazuma o merilih za oblikovanje splošnega akta stanodajalcev o oddajanju stanovanj v občini Ravne in sporazum o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine v občini Ravne. O teh aktih, s katerimi sistematično pristopamo k urejanju stanovanjske izgradnje v občini, sicer poteka širša razprava po delegatskih poteh. Odbor je imel nekaj konkretnih pripomb glede meril v zvezi z oddajanjem stanovanj, v zvezi s prehodom na ekonomske stanarine, pa tudi glede postopka sprejemanja aktov. Stališča so bi-

la posredovana konferenci delegacij za samoupravno stanovanjsko skupnost občine Ravne.

Na tej seji je odbor ponovno obravnaval tudi vprašanje sofinanciranja nakupa stanovanj z drugimi delovnimi organizacijami. Zoper odločitev prve seje so se namreč pritožile nekatere delovne organizacije oziroma posamezniki, ki mislijo, da so prizadeti. Odbor je ostal pri prvotni odločitvi, ki izhaja iz določil samoupravnega sporazuma in pravilnika o stanovanjskih razmerjih, s tem da se ugotavlja, da naši akti nikakor niso v skladu s splošno ugotovljenimi interesi in uresničevanjem le-teh in jih bomo morali slejko prej spremeniti in dopolniti, vse postopke pa narediti mnogo bolj elastične. Ob tem je odbor opozoril tudi na usklajenost v okviru občine in v regiji ter v zvezi s predhodnimi samoupravnimi akti na nivoju občine ugotavljal, da

bi morali določiti poenotena merila na vseh področjih urejanja stanovanjskih zadev in zavezovati organizacije združenega dela za poenotene pristope.

Na tej seji se je odbor med drugimi stanovanjskimi vprašanji soočil tudi z vlogo krajevnih skupnosti Kotlje, ki prosi železarno za pomoč pri pridobitvi prostorov za delo službe in organov krajevnih skupnosti. Odbor je ugotavljal, da smo krajevni skupnosti Kotlje v ustanavljanju v preteklem letu že pomagali na ta način, da smo z dodelitvijo stanovanja izpraznili ustrezne prostore, ki pa so bili uporabljeni za druge namene, sedaj pa se ta problem ponovno postavlja. Odbor je podal določeno sugestijo za rešitev tega problema, saj situacijo razume, kljub temu pa meni, da to ni samo problem železarne, temveč celotne družbenopolitične skupnosti.

-de-ja

DELO OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZK V ŽELEZARNI

V nekaj zaporednih številkah Informativnega fužinarja bomo poskušali opisati delo osnovnih organizacij ZK v železarni. Tokrat na kratko o aktivnosti komunistov v osnovni organizaciji ZK DS KSZ, v kateri sem tudi sam član. O njej najprej zato, ker jo najbolj poznam, v njej pa se je zadnje čase nakopičilo tudi precej nerešenih aktualnih vprašanj.

Letošnji spomladanski zagnanosti je med komunisti in drugimi družbenopolitičnimi delavci dala povod delovna komisija CK ZKS, ki je bila v železarni na obisku oziroma ocena, ki jo je izdelala, ne nazadnje pa tudi neurejeni medsebojni odnosi, predvsem na področju osebnih dohodkov.

Politična ocena posebne delovne komisije CK ZKS je med drugim od komunistov v železarni tudi zahtevala, da morajo v čim krajšem času vsa nesoglasja in neurejena področja urediti. Kot v mnogih drugih osnovnih organizacijah so komunisti tudi v delovni skupnosti kadrovske splošnih zadev v svoj akcijski program lepo zapisali in seveda na sestanku članstva tudi sprejeli, da bodo v marcu, aprilu in maju o marsičem razpravljali in poskušali dati smernice za rešitev. Med drugim so sklenili, da je treba predvsem obravnavati:

- kadrovske socialne problematiko,
- urejanje problematike nagrajevanja,
- samoupravno urejanje odnosov in informiranje,
- urejanje stanovanjskih razmerij in družbenega standarda,
- urejanje pravnih zadev in disciplinskih postopkov,
- problematiko LODS,
- vprašanje varstva pri delu,
- akte s področja nagrajevanja po delu, priprave na referendum o samopriskupku v KS in predloge samoupravnega sporazuma o

združevanju sredstev za gradnjo objektov družbenega standarda,

— oceno angažiranja članov OO ZK DS KSZ v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organizacijah.

V akcijski program so si tudi zapisali, da bodo imeli v prvih mesecih letošnjega leta skupno sejo s komunisti DS za gospodarenje in finance, da se bodo idejno-politično izobraževali na študijskih sestankih, da bodo ugotovili, kako uspešni so komunisti v sindikatu in ZSMS. Poleg vseh teh aktivnosti pa ne bi smeli pozabljati na sprotne akcije in aktivnosti pri reševanju druge problematike.

Ni kaj reči, dokaj pester in aktualen akcijski program so si zastavili. Vse bi bilo čisto v redu, če ne bi komunisti na zadnjem sestanku pričeli ugotavljati, da sta le dve strokovni službi opravili naloge iz akcijskega programa, in sicer sta kadrovska služba in služba za varstvo pri delu v določenem roku izdelali politično analizo dejanskega stanja. Kljub temu da so pod vse točke aktivnosti v akcijskem programu zapisali opombo, da roki za izdelavo analiz niso premakljivi in da bo vse izdelane analize obravnaval sekretariat osnovne organizacije, jih po potrebi dopolnil ali zahteval dopolnitev in ponovno določil rok za obravnavo na osnovni organizaciji, se samo od sebe postavlja vprašanje, zakaj političnih nalog niso opravile tudi druge strokovne službe in posamezni komunisti.

Na to vprašanje so poskušali dobiti odgovor tudi komunisti v tej osnovni organizaciji. V dokaj pestri in razgibani razpravi so nekateri zaman pripovedovali, zakaj niso v marcu, aprilu in maju uspeli političnih nalog izpolniti. V nadaljevanju razprave so kritično spregovorili o tistih tovarniških, ki naloge niso vzeli dovolj resno. Domenili so se, naj sekretariat osnovne organizacije v čim

krajšem času ugotovi dejanske vzroke (ne)delavnosti nekaterih komunistov, predvsem pa, zakaj se ne udeležujejo sklicanih sej.

To je le del ugotovitev z zadnje seje osnovne organizacije ZK DS KSZ, na kateri so razpravljali o nekaterih še nerešenih vprašanjih s področja delitve osebnih dohod-

kov znotraj delovne skupnosti in celotne delovne organizacije. Takih odprtih aktualnih vprašanj je verjetno še precej tudi v drugih osnovnih organizacijah ZK. O njih pa bomo poskušali poročati v naslednjih številkah.

F. Rotar

KAJ VSE GRADIMO

Poletje ni samo čas dopustov, ampak tudi doba gradenj. Kako izpolnjujemo zastavljene načrte na tem področju, nam je povedal inž. **Jože Kert**, vodja oddelka za investicijsko dejavnost.

V kovačnici so pripravljeni na montažo nove kovaške linije z avtomatičnim kovaškim strojem. Ta je bil že sprejet pri GFM v Steyru v Avstriji in naj bi ga postavili julija. Zavlekla pa so se dela pri projektih za krožno peč, v kateri bodo ogrevali ingote, zato se je tudi dobavni rok premaknil na september. Dobavitelj je STT Trbovlje.

Severno od uprave smo pričeli graditi **jelektilivarno za specialno litino**. Če ne bi bilo težav z uvoženo opremo, bi lahko bila do konca leta zgrajena. Sicer dela dobro napredujejo, čeprav je teren težaven in je bilo treba predstaviti industrijski vodovod.

Istočasno smo začeli na Muti graditi **tovarno nerjavnih armatur** in dela potekajo v redu. Stoklo je tudi naročilo za stroje, ki jih bomo delno dobili iz Sovjetske zveze, delno pa doma. Nosilec investicije je železarna, sofinancerja pa Gorenje Muta in Tehnoimpex. Banka je dala tudi kredit iz sredstev za nerazvita območja. Ta to-

varna naj bi v končni fazi zaposlovala 150—180 delavcev, in če bo teklo vse po načrtih, naj bi začela poskusno obratovati čez leto dni.

Na področju družbenega standarda potekajo intenzivna dela na **Ivarčkem jezeru**. Tu mudimo iz objektivnih vzrokov za tri mesece. Čiščenje jezerskega dna smo namreč načrtovali za zimo, pa tega takrat ni bilo možno opraviti. Zato to sezono z rekreacijo na Ivarčkem jezeru žal ne bo nič. So pa v izdelavi načrti za hotel, razna igrišča in parkirišča. Hotel naj bi pričeli graditi že letos in bi moral biti dokončan prihodnje leto. Zelo veliko »papirnatih vojske« in zato izgube časa je bilo pri pridobivanju soglasij lastnikov zemljišča.

Začeli smo tudi graditi **kegljišče** in imamo ponudbe za notranjo opremo (6-stezno kegljišče in dve stezi za bowling). Računamo, da bi morali prihodnje leto na njem keglji že padati.

In končno pripravljamo načrte za ureditev celotnega kompleksa **počitniškega doma v Portorožu**, tako da bo možna etapna gradnja — pač glede na razpoložljiva sredstva.

-k

Energetika in razvojne možnosti v slovenskem železarstvu

Sredi priprav smo za izdelavo srednjeročnega programa razvoja za obdobje 1981 do 1985. Obravnavamo različne osnove za razvojne možnosti in med temi so energetski viri gotovo najpomembnejši. Energija je danes eden osnovnih problemov v svetovnem gospodarstvu in razumljivo, tudi za jugoslovansko gospodarstvo. Splošno problematiko z vrsto podatkov obravnavajo skoraj dnevno razna sredstva javnega obveščanja od dnevnikov, radia, televizije, do strokovnih tehničnih in gospodarskih revij. Moj namen ni ponavljati to, kar ste že prebrali in mogoče občutili tudi na svoji koži in žepu. Podatki, katere navajam, so zakroženi, ker sestavek ni namenjen strokovni razpravi, temveč vas želim seznaniti s tem, kakšna je splošna problematika z energijo v železarstvu, predvsem pa na

našem ožjem gospodarskem področju.

Železarstvo spada med velike porabnike vseh vrst energije. Splošno merilo je, da je potrebno za vsako tona jeklarskih izdelkov 3,5 tone surovin in okoli 5,4 Gcal toplote. Zato ni slučaj, da pomeni energetska kriza za železarje po vsem svetu še posebno skrb. Uvodni referati na raznih mednarodnih srečanjih strokovnjakov so posvečeni nastajajoči energetski problematiki. Cela vrsta inštitutov in raziskovalcev je zaposlena na raziskavah, kako omiliti ali rešiti nastopajoče energetske probleme.

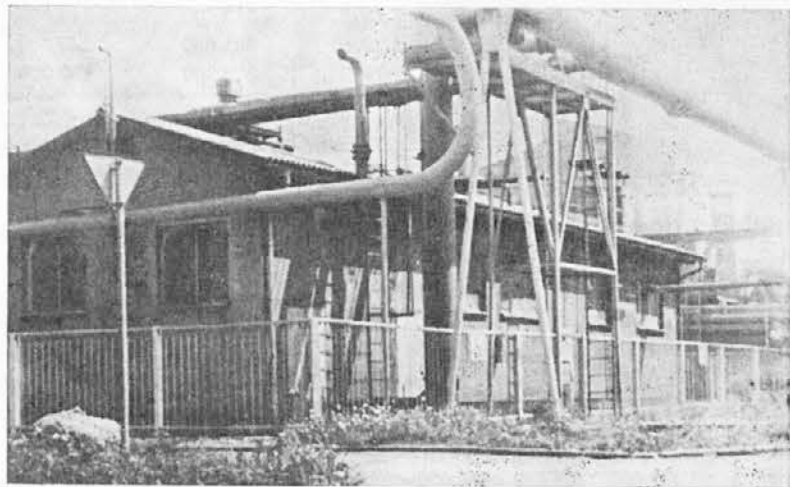
V svetovni proizvodnji jekla je sedaj in bo še vrsto let najpomembnejši tehnološki postopek proizvodnja jekla na klasičen način, to je prek proizvodnje surovega železa v plavžih in z vpihavanjem kisika v tekoče surovo

železo v konvertorjih. Kar 61% svetovne proizvodnje jekla je bilo izdelanega leta 1978 po tej poti in tekoče surovo železo ima po tej tehnologiji okoli 75% delež v vložku. Siemens Martinov postopek, ki je bil udeležen v svetovni proizvodnji jekla leta 1978 le še s 16% in kjer je v vložku okoli polovica surovega železa, bodo postopno še nadalje opuščali, pretežno v korist proizvodnje v konvertorjih.

Poraba koksa za proizvodnjo surovega železa je odvisna od veliko dejavnikov. Zanimiv je podatek, da so v železarnah zahodne Nemčije znižali povprečno po-

nje 138 milijard ton, kar tudi ni za večno. Ob rastoči svetovni proizvodnji jekla bo rasla tudi poraba koksa, in ko bo nastal primanjkljaj v oskrbovanju koksarn s premogom, bodo cene premogu poskočile. Razumljiva so torej prizadevanja raziskovalcev, da bi iz slabših vrst premogov izdelali nadomestek za metalurški koks. Poznanih je že več polindustrijskih poskusov proizvodnje »formkoksa«, pri čemer uporabljajo nekaj slabših vrst premogov z zadovoljivimi rezultati.

V Jugoslaviji premogov za koksanje ni in ga morajo koksarne uvažati. V slovenskih železarnah

Naša domačnost

rabo od 938 kg za tona proizvedenega surovega železa v letu 1956 na povprečno porabo 484 kg v letu 1977. Podatki za leto 1976 povedo, da je znašala skupna poraba koksa in težkih olj, preračunano na koks za proizvodnjo surovega železa: na Japonskem 482 kg, v Zahodni Nemčiji 520 kg in v ZDA 582 kg. Kaj to pomeni v svetovni proizvodnji surovega železa, nam da izračun za leto 1975, ko je bila ta največja in je znašala okoli 505 milijonov ton. Vzemimo, da znaša povprečna poraba koksa 560 kg za tona, potem je znašala svetovna poraba koksa za proizvodnjo surovega železa 283 milijonov ton. Svetovna proizvodnja koksa je bila v resnici okoli 345 milijonov ton, saj železarstvo ni edini porabnik koksa. Veliki porabniki so še livarne, proizvodnja železovih zlitin, proizvodnja barvnih kovin, plinarne in drugi.

Za tolikšno proizvodnjo koksa so koksarne na svetu porabile v enem letu 514 milijonov ton premoga. Poraba koksa bo rasla in računajo, da bo leta 1985 poraba črnega premoga dosegla že 1000 milijonov ton, od tega za koksanje 675 milijonov ton, za kar svetovne zmogljivosti premogovnikov ne bodo več zadoščale in bo nastal pomemben primanjkljaj. Računajo, da znašajo znane svetovne zaloge premogov za koksar-

naša letna poraba koksa okoli 150.000 do 160.000 ton. V primeru, da bi proizvodnjo belega — jeklarskega surovega železa z ukinitvijo SM postopka v Železarni Jesenice postopno opustili, ostaja še odprto vprašanje ekonomike proizvodnje sivega surovega železa. V nobenem primeru se letna potreba koksa ne bo v naslednjih letih bistveno povečala. Če bi bila ustavljena tudi oba jeseniška plavža, se bo letna potreba koksa znižala na vsega okoli 25.000 ton za proizvodnjo sivega in posebnega surovega železa v Železarni Štore. Koks, ki se dodaja kot reducent pri proizvodnji sivega in specialnega surovega železa v elektro redukcijsko peč, pa ni treba, da ima visoko trdnost, želeno je le, da nima škodljivih spremljajočih elementov, ki negativno vplivajo na kvaliteto proizvedenega surovega železa, posebno pri specialnem surovem železu za nodularno litino.

Potrebe koksa za slovenske železarne niso velike in ne bi smele predstavljati problema pri oskrbovanju. Treba pa je vedeti, da je potrebno za vsako tona koksa uvoziti okoli 1350 kg premoga za koksanje, če koks proizvajajo v domačih koksarnah.

Pregled porabe koksa v zadnjih petih letih v jugoslovanskih in slovenskih železarnah je bil:

Delček zgodovine

(v tonah)

Leto	Skupna poraba jugo- slovan- skih železarn	Od tega iz uvoza	Skupna poraba v slovenskih železarnah
1973	1.432.000	268.600	155.000
1974	1.575.000	370.000	163.000
1975	1.482.000	293.000	154.000
1976	1.424.000	23.000	161.000
1977	1.487.000	115.000	140.000

Naslednji veliki porabnik energije v železarnah je proizvodnja jekla, vendar ne pri vseh tehnoloških postopkih. Pri postopku vpihavanja kisika v tekoče surovo železo v konvertorjih ni treba dovajati toplote, ker ta nastopa ob gorenju nekaterih elementov, ki so v surovem železu.

Pri SM postopku so v rabi tekoča ali plinasta goriva, pri proizvodnji jekla v električnih pečeh pa daje potrebno toploto električna energija. Vse do letošnjega leta je bil v jugoslovanski proizvodnji jekla prevladujoč proces proizvodnja SM jekla. Še pred 15 leti so za gorivo uporabljali pri pretežnem delu SM jekla v Jugoslaviji generatorski plin iz domačih premogov. Ukrepi za zaščito okolja, slaba kvaliteta premoga zaradi visoke vsebnosti žvepla in pogosti problemi v oskrbovanju so prisilili vse jeklarje, z izjemo tistih, ki so uporabljali zemeljski plin, da so prešli na kurjenje z mazutom. V slovenskih železarnah je znašala letna poraba premoga leta 1976 nič manj kot 272.000 ton. Štiri leta kasneje se je znižala skoraj na polovico in je bila leta 1971 samo še 84.500 ton. Zadnja leta znaša ta poraba samo še okoli 13.000 do

15.000 ton za podrejene namene ter za proizvodnjo pare in ogrevanje.

Vzporedno s temi premiki je pa rasla poraba tekočih goriv. Leta 1967 so v slovenskih železarnah porabili 77.800 ton tekočih goriv, v lanskem, 1978. letu je pa znašala ta poraba že 155.000 ton.

Poraba tekočih goriv v jugoslovanskih in slovenskih železarnah (v tonah)

Leto	Poraba v jugoslovan- skih železar- nah	Poraba v sloven- skih žele- zarnah
1973	488.200	136.000
1974	506.300	141.200
1975	518.400	146.000
1976	501.800	145.300
1977	570.200	150.000

Podatki o porabi tekočih goriv veljajo za celotno porabo in ne samo za jeklarne. V slovenskih jeklarnah je bil pretežni del jekla, leta 1978 že 54 %, izdelanega v električnih pečeh. V letošnjem 1979. letu bo ta delež narasel nad 60 % in kasneje naj bi proizvajali samo elektro jeklo.

Pri tekočih gorivih v Jugoslaviji načrpajo toliko nafte, da pokriva slabo tretjino potreb. Nafta in naftni derivati so predmet vsakdanjih razprav, in mislim, da te problematike ni treba posebej obravnavati. Med naftne derivate spada tudi del plinastih goriv, tj. propan-butan, katerega smo že doslej uporabljali v slovenskih železarnah. V naslednjem pregledu so podatki za porabo propan-butana in zemeljskega plina, katerega je doslej uporabljala predvsem Železarna Sisak in nekaj Železarna Smederevo. Kot je razvidno iz pregleda, je pretežni del porabe propan-butana odpadel na Slovenske železarne.

(v tonah)

Leto	Zemeljski plin 10 m ³	Propan-butan	
		jugoslov. železarne	slovenske železarne
1967	45.400	—	—
1973	89.700	15.400	15.400
1974	88.800	22.400	21.400
1975	94.300	43.200	40.700
1976	80.000	29.300	26.000
1977	91.300	36.300	27.700

Gotovo vam je znano, da v Železarni Store in v Železarni Ravne že od lani uvajajo uporabo zemeljskega plina. V Železarni Jesenice je vse nared, da prično z uporabo, takoj ko bo zemeljski plin na razpolago. Če letos še ne bi imeli zemeljskega plina, bi morali gotovo že večkrat ustavljati peči, kjer je bil prej v rabi propan-butan, kot se je to doga-

jalo v zimskih mesecih v preteklih letih.

Tekoča goriva in zemeljski plin so za slovenske železarne posredno uvoz, čeprav za plačilo ni treba neposredno dajati deviznih sredstev. Za državno devizno bilanco so pa vsekakor uvoz. Temu primerno se moramo ravnati za njihovo racionalno uporabo.

Električna energija je od doslej navedenih virov energije, ki so v slovenskih in jugoslovanskih železarnah v rabi, gotovo najbolj domač vir energije. Domači premogi so v rabi tudi prek električne energije in pare. V prihodnosti obstaja možnost, da bi uporabili ponovno domače premoge kot plinasto gorivo, vendar tako, da bi jih uplinjevali že pri rudnikih in transportirali plin. Takšne rešitve na svetu obstajajo in postajajo ob sedanji svetovni energetski krizi vse bolj zanimive. Perspektivne rešitve pa do leta 1985 ne bodo še realizirane, mi pa potrebujemo za načrtovanje našega razvoja v tem času dosegljive energetske vire. Naslednji pregled pokaže, kolikšna je bila poraba električne energije v slovenskih železarnah (10⁶ kWh)

Leto	Srednjeročni načrt	Poraba
1973	—	593,5
1974	—	651,7
1975	—	666,3
1976	706,0	673,4
1977	738,0	705,9
1978	774,0	703,8
1979	844,0	765,7 (plan)
1980	929,5	—

V letu 1979 ne bomo porabili toliko električne energije, kot je predvideno z gospodarskim načrtom, ker bodo nastopile nadaljnje kasnitve pri realizaciji investicij. Verjetno letna poraba ne bo večja kot 725,0 GWh. V primerjavi s porabo leta 1975 je v štirih letih celo povečanje komaj okoli 8 %. Poraba, ki je bila načrtovana v srednjeročnem planu za leto 1980, bo lahko realizirana šele leta 1984 ali 1985. Leta 1985 naj bi se poraba približala 930,6 GWh na leto. V šestih letih bi v tem primeru potreba oziroma poraba narasla za 205 GWh ali letno v 6 letih za 28 % ali z letnim trendom rasti približno 4,2. Tolikšna rast bo pa dosežena verjetno v razvoju elektrogospodarstva SR Slovenije v naslednjih 6 letih že z naložbami, ki so v teku, in s sovlaganji v drugih republikah ter z realizacijo gradnje še nekaj že načrtovanih central.

V naslednjem je pregled, kolikšna je bila v nekaj preteklih letih v slovenskih železarnah poraba električne energije na eno

tono blagovne proizvodnje. Opozarjamo da poraba ni primerljiva, ker je struktura proizvodnje v vseh treh delovnih organizacijah različna.

(v kWh/tono)

Leto	Jesenice	Ravne	Store
1973	749	1435	918
1974	753	1470	1134
1975	735	1476	1025
1976	782	1558	1085
1977	783	1408	1067
1978	725	1480	964

Če sedaj vso porabljeno energijo seštejemo in izračunamo, koliko je v posamezni železarni porabljeno za eno tonno izdelkov, ki gredo v prodajo, potem dobimo: na Jesenicah 5,40 do 5,75 G cal/t na Ravnah 4,25 do 4,80 G cal/t

Razlika v porabi energije je 20 do 27 %, kar ustreza približno navedbam v literaturi o razliki v porabi energije med klasičnim postopkom prek plavža in proizvodnjo jekla v električnih pečeh. Amerikanci so izračunali, da je s starim železom v vložku prisotno tudi 33 % energije. Razlika je očitna in kaže, da je pri klasičnem postopku proizvodnje jekla prek plavža in SM peči poraba energije daleč višja kot pri proizvodnji jekla v električnih pečeh. Iz vsega doslej napisanega lahko zaključimo:

V načrtovanju razvoja se bomo naslonili prednostno na domače vire energije. Električna je domač vir energije. Napovedi predvidevajo, da bo na svetovnem trgu prišlo do pomanjkanja premogov za koksanje. Razvojne možnosti z izkoriščanjem vodne energije, domačih premogov in še nuklearne energije v elektro gospodarstvu so take, da količine električne energije, potrebne za razvoj slovenskih železarn, ne bi smele biti problem in ovira v obdobju do leta 1985 in tudi za nadaljnje razvojne zasnove.

Z letošnjim letom bodo vse tri železarne sposobne uporabljati zemeljski plin kot glavni vir toplotne energije. Obstoječe skladiščne zmogljivosti za tekoča in plinasta goriva zadoščajo za potrebne rezerve.

V vseh treh železarnah so možnosti, da z manjšimi racionalizacijami in pri potrebnih pozornosti prihranijo še precej energije, ker stanje porabe ni ravno vzorno — dela je tudi v tej smeri na pretek. Štednja z vsemi vrstami porabe energije mora biti eno osnovnih vodil pri delu na pripravi za srednjeročni plan za obdobje 1981 do 1985 in upoštevana tudi pri načrtovanju investicij za to razvojno obdobje.

Drugi energetskih medijev ne obravnavam v sestavku, ker moramo potrebe pač kriti z investicijami, a ne predstavljajo posebnega problema. Tudi ekonomske oziroma vprašanja cen nisem prav nič obravnaval, kar je sicer važno, vendar smatram, da je najvažneje upoštevati tiste vire energije, ki so za nas dosegljivi, predvsem pa domači.

Milan Marolt, dipl. inž.

Smeti naše vsakdanjosti

Podoba je vsak dan enaka. Na cestah in pločnikih se zrcali naša nevzgojenost. Papirčki, požgane vžigalice, prazne cigaretné škatlice, izgubljeni robci, ugasli ogorki se puste prenašati

Na Čečovju čisti Ivana Pečnik. Skromna ženska, ki ne »pogamra« z eno samo besedo. »Ja, je trerba za dobro vzeti, kadar je kdo nesramen, je pač tako delo.«

Samokolnica se polni

vetru in odplakovati dežju, kadar je, dokler ne pride ona, ki skrbno pomete in polni samokolnice s to nesnago.

Nič ji ni pretežko

V njen od sonca ožgani obraz je življenje zasekalo globoke gube, ki so čisto vklenile njene drobne oči. Šibka v postavi, da bi komaj verjel v žilavost in lahkotnost, s katero zgrabi polno samokolnico ali se skloni brez trohe okornosti, ko baše v smetišnico. Pa tudi mora biti taka, ker delo to zahteva že celih trinajst let, toliko časa ga namreč opravlja. Ne jezi se na vročino, ki v tem času zmaguje že brezdelneža. Bi menda lahko še trikrat bolj pripekalo, pa je še zmeraj ne bi motilo. In zdaj, ko je dan že zgodaj, hodi peš na šiht. Vsak dan po uro in pol daleč. Potem je ves šiht na nogah, a ne reče, da je hudo, le z roko zamahne kot bi hotela reči: »Ah, prava malenkost!« Ne malica v jedilnicah kakor mi. Pač kakor je. Včasih jo prinese kar v žepu s seboj, spet drugič gre kam na kakšno juho.

Prašni pot se zliva v njene gube, kadar je sonce, ki ga neki dan izpere dež, ko mora mokra

pod noge v prevelikem dežnem plašču čistiti kot vsak dan. Mimo nje se obletavajo letni časi od zime do zime, žubore glasovi, rohne avtomobili, ji tuintam reče kdo besedo v pozdrav. Ona pa pelje kdove katero tisočo samokolnico v pozni poldan, ko bodo ceste za ta dan čiste in se bo šiht iztekel.

V trgu, pri Nami in na avtobusni ni nesnage nič manj. Tod se za čistočo trudi Slavica Zahovnik. Ona pride na delo že za dne. Zaradi bolnega srca, ki ne prenese te poletne vročine, začne že ob štirih, da lahko potem dve uri prej zaključi. Zjutraj ob 5.30, ko so ljudje odhajali v tovarno, je ona imela za seboj že pet samokolnic smeti.

Večkrat je bolna, da so potrebne bolniške, toda delati je prisiljena, ker ima doma dva nepreskrbljena otroka in moža invalida. Je prosila za invalidsko, a še nič ne ve, ali bo kaj iz tega.

Tisti, ki so ponoči metali kozarce in steklenice s terase Nami, so zdaj že daleč in ne mislijo na to, da se zdaj ona trudno sklanja nad drobce steklenic. Oni so metali iz objestno-

Da bo spet čisto

sti, ona pobira za svoj vsakdanji kruh.

Ivana in Slavica nikdar ne vržeta česa na tla. Ali moraš čistiti ceste, da se naučiš osnovne kulture?

Zlatka Strgar

Ivana Pečnik

Za globoko prijateljstvo med komunisti

Že od rane mladosti se zavedam, kolikšne so žrtve v borbi za današnji dan, ko živimo v svobodni, večnarodni, bratski, socialistični samoupravni družbi. Zavedam se, da temu, kar danes uživamo, nikoli ne bomo mogli preceniti vrednosti. Saj smo si vse sami priborili s Titom na čelu. Nihče nam ni dal kaj. Že od časa, ko smo se kot Slovani naselili na tem, zdaj našem ozemlju, smo bili izkoriščevani, zatirani in preganjani. Končno se je v pravem času našel človek, ki je znal in zmožal združiti naše zatirane pa vendar bratske slovenske, hrvaške, srbske, makedonske, muslimanske in črnogorske moči.

To ni bilo lahko, zato bo pa še mnogo težje zrušiti. Dokler bo živelo Titovo delo med nami, se ne bo dalo zrušiti Titovo — naše bratstvo, enotnost, socializem in samoupravljanje. Za vse to že od samega začetka skrbi in razvija pod Titovim vodstvom Komunistična partija. Prav tu mi je bila želja sodelovati. Le z mojo poštenostjo, z delom in čuvanjem ugleda napredno mislečega delavskega razreda mi je uspelo uresničiti svojo željo.

Vendar ne mislim ostati na tej lovoriki. Še naprej bom delal, kolikor bom imel znanja, moči in kolikor bolje bom spoznaval Titove cilje in ideje. Vem, da mi ne bo lahko, če bom sam pri tem. Moral bom sodelovati s svojimi vrstniki, sprejemati njihovo kritiko in jih tudi kritizirati, vse z dobrim in poštenim namenom.

Cilj mojega dela za dobro naše samoupravne družbe je vedno bil in bo vsakdanja izmenjava dela, mnenja in napotkov med svojimi vrstniki v članstvu ZK. Nisem pa pristaš prakse, ki se kaže danes pri posameznih osnovnih organizacijah, npr. pri svoji, da sodelujemo samo na sestankih, tu napišemo svoje sklepe, oddamo te papirje in prepustimo skrb za izvedbo teh sklepov drugim. Sami pa se obnašamo po sestanku tako, kot da nas ne veže več nobena naloga. Videti smo samo kot sodelavci. Med nami ni tiste tovarišije in globokega prijateljstva, ki je bila med tistimi komunisti, ki so se borili tudi z orožjem v rokah za današnji dan. Brez te tovarišije in prijateljstva ne bi bilo tako lepega in zmagoslavnega današnjega dne, pa tudi jutrišnjega si ne bomo mogli tako obetati, kot si ga obetamo.

Naše delo — delo ZK — Titovo delo — tovarištvo, prijateljstvo in naloge moramo razvijati, širiti in deliti vedno večjemu številu borcev za še boljši jutri. To bomo pa dosegli le, če bomo delali in približali delo naši bazi — delavskemu razredu tako, da bo čutil, da je to njemu zaupano. Le tako nam bo uspeh dela vedno zagotovljen. Ob takem uspehu bo vsak željan delati tako, kot si žele delati danes le najbolj hrabri in delavni socialistično samoupravni državljani — delavci — borci za še boljši jutri. To ne bo darilo samo Titu, ampak bo darilo tudi nam!

Janko Novinšek

Dišeče nebo

delati

- povezovati se
- sproti zapisovati

Indikacija

- odvisnost
- nedovoljen poseg
- nujen vzrok za zdravniški poseg
- podelitev državljanstva
- napovedovanje česa, znamenje, napotilo
- negotovost, neodločnost

Protagonist

- zagovornik
- varovanec
- spodbujevalec, dobrotnik
- glavni besedovalec
- papeški dostojanstvenik

Ambivalenten

- dvojno vreden
- dvopomenski
- mnogoplasten
- živeč v vodi in na suhem
- brez trdnega stališča

Implicirati

- uporabiti
- nasiti
- vključiti
- porušiti na znotraj
- vsaditi

Arhaičen

- staromodni
- starinski
- neurejen
- raziskujoč stari vek
- sodnijski

Parameter

- pramera
- predloga
- predpostavka
- konstanta s spremenljivo vrednostjo
- smotrna domneva

Doktrinaren

- zaposlen z doktorsko nalogo
- dejaven kot zdravnik in živinozdravnik
- enostranski
- znanstveno utemeljen
- zadevajoč nauk o veri

Ekscerpt

- ureditev izjem
- pisni izvleček
- hitra pisava
- navodila za duhovno življenje

(Se nadaljuje)

Učimo se preprostega izražanja

(Nadaljevanje)

JEZIKOVNA RAZNOLIKOST

Spis

Učitelj je rekel, da bomo šli na izlet. Rekel je, da bomo šli tudi v muzej. Zato smo šli v muzej. Vodič je rekel, da je v muzeju vse že zelo staro. Šli smo v neko dvorano, v kateri je veliko ur. Nobena ura ne gre več. Vodič je rekel, da so ure tako stare, da ne gredo več.

Iz muzeja smo šli k nekemu kiosku. Učitelj je rekel, da si lahko kupimo sladoled. Potem smo šli domov. Rekel sem očetu, da je bilo zelo lepo.

Ta »reportaža« je pusta in dolgočasna. Zakaj? Najbolj zaradi revnega izražanja: Učitelj je rekel. Vodič je rekel. Rekel sem. Rekel, rekel, rekel. Tudi z besedo »iti« ni nič bolje.

Pa vendar je mnogo sredstev, s katerimi jezik poživimo. Npr. reči — sporočiti, povedati, pojasniti, trditi, nakazati, poudariti, izgovoriti itn.;

iti — teči, hoditi, sprehajati se, korakati, stopati, podati se, premikati se, pohajkovati itn.

Jezikovni puščobi se ognemo, če uporabljamo čimveč različnih besed enakega pomena. Te pa si moramo seveda priklicati v spomin ali pa se jih naučiti. Večanju besednega zaklada so namenjene tudi naslednje vaje.

Poiščite čimveč besed enakega pomena:

len

poceni

vsiljiv

sedeti

prirediti

Ali poznamo tujke?

Mnogo tujk je nepotrebnih in jih lahko nadomestimo z lepimi domačimi izrazi. Nekatere pa so težko prevedljive oziroma za njihov opis porabimo preveč besed. Zato jih uporabljamo, a uporabljati jih moramo pravilno.

Naslednjih nekaj vaj naj nam pri tem pomaga. Obkrožite pri vsaki tujki tisti slovenski izraz, ki je po vašem pravilen. In — ne uporabljajte pri tem slovarjev!

Idol

- sestavina zobne paste
- švedsko »na zdravje«
- zgled, vzor
- malik, lažni ideal
- umetni jezik

Kumulirati

- doseči najvišjo točko
- oklevati
- kopičiti

S sej organov skupščine SKIS

V mesecu aprilu in maju tega leta je bilo delo organov skupščine SKIS občine Ravne na Koroškem dokaj pestro. Sestajali so se strokovni odbori in obravnavali vrsto vprašanj, od katerih navajamo najpomembnejša.

ODBOR ZA ELEKTROENERGIJO, JAVNO RAZSVETLJAVO IN PTT OMREŽJE

DES — TOZD ELEKTRO Slovenj Gradec je odboru predložil v obravnavo plan izgradnje investicijskih objektov v občini Ravne. V razpravi je bilo poudarjeno, da DES svoj plan usklajuje pri ustreznih občinskih telesih in organih, kot je npr. ta odbor. Odbor je ugotovil, da je takšno sodelovanje pozitivno. Sprejel je predlog, ki obsega naslednje postavke:

	din
a) plan izgradnje investicijskih objektov	1.988.000,00
1/1 DV 20 kV Sele Mlačnik 1800 m	492.000,00
1/2 DV 20 kV Stražišče 10 m	63.000,00
1/3 DV 20 kV Dolga brda 20 m	65.000,00
1/4 DV 20 kV Stražišče—Hvali 1030 m	308.000,00
DV SKUPAJ	928.000,00
1/11 TP 20/0,4 kV Sele—Mlačnik A	115.000,00
1/12 TP 20/0,4 kV Stražišče A	115.000,00
1/13 TP 20/0,4 kV Dolga Brda A	115.000,00
1/14 TP 20/0,4 kV Stražišče—Hvali A	115.000,00
TP SKUPAJ	460.000,00
1/21 NNO Sele—Mlačnik	50.000,00
1/22 NNO Stražišče	70.000,00
1/23 NNO Dolga Brda	130.000,00
1/24 NNO Stražišče—Hvali	50.000,00
1/25 NNO Tolsti vrh—Strikar	300.000,00
NNO SKUPAJ	600.000,00
1. Plan inv. objektov SO Ravne skupaj	1.988.000,00
b) plan nedokončanih objektov	100.000,00
I/1 TP "0/0,4 kV Mežica—Center	100.000,00
c) obnova nadzorništva Ravne	1.700.000,00
Skupno bodo DES investirale v občini Ravne na Koroškem	3.788.000,00

Pri obravnavi PLANA IZGRADNJE PTT OMREŽJA je odbor obravnaval ponudbo PTT — TOZD servis Maribor za položitev PTT kabla Ravne—Kotlje. Ta znaša 1.000.000,00 din in obsega vrednost gradbenih del za položitev kabla. Medtem ko bo za izgradnjo razvodnega telefonskega omrežja v Kotljah (gradbena dela) potrebno izvesti delovno akcijo v lastni režiji graditeljev, SKIS sklene s PTT Maribor pogodbo za montažna dela in bo nastopila kot zastopnik stanovalcev, vendar brez finančnih obveznosti.

V nadaljevanju razprave KAKO OPREMITI NASELJA S PTT OMREŽJEM PO VSEJ DOLINI je odbor sklenil, da pristopi k načrtni akciji. To terjajo potrebe delovnih organizacij in občanov, saj je PTT omrežje na območju občine Ravne sila skromno. Sprejel je naslednje predloge:

- SKIS zadoljuje, da pristopi k pridobitvi tehnične dokumentacije za zaselke po vseh krajih občine Ravne,
- za sosesko Dobji dvor priskrbi SKIS za izvedbena dela, medtem ko je načrt že izdelan,
- SKIS skliče sestanek s predstavniki PTT Maribor, Železarno Ravne in člani odbora, na katerem bi naj izoblikovali načrt izgradnje PTT omrežja in priključkov na območju naše občine.

ODBOR ZA TOPLOVOD

Obravnavo TERMINKEGA PLANA je pokazala, da je spričo kontinuirane gradnje toplovodov treba dati prioriteto:

- toplovodu Ob Meži 2/a,
- vročevodu — toplovodu Logno—Mihelač — železniška postaja Ravne,
- toplovodu Trg svobode,
- vročevodu Čevčevje.

Navedene objekte bi pričeli graditi s 1. julijem tega leta, tako da bi do začetka kurilne sezone bila dela končana in porabnikom dana možnost priključitve na toplovodno omrežje.

Druga faza izgradnje obsega:

- vročevod Ob Suhi, če bo stanovanjski blok, ki je v izgradnji končan,
- toplovod osnovna šola in gasilski dom Kotlje,

— vročevod in toplovod Ditingerjeve, Prežihove in Partizanske ulice. Pri tem se je pogovoriti s samoupravno stanovanjsko skupnostjo Ravne in terminski plan uskladiti s planom SSS o izgradnji notranjih inštalacij. Potrebno se je dogovoriti s SSS.

Strokovna služba mora urediti izdelavo projektov in po možnosti toplovod zgraditi do kurilne sezone.

Razprava je tekla tudi o gradnji toplovoda v ostalih krajih (Prevalje, Mežica, Črna). SKIS mora pri IMP Ljubljana, kjer je naročena študija za toplovod Prevalje, urediti izdelavo. Za manjkajoče podlage je takoj poslati urgenco ZUM TOZD urbanističnemu biroju in geodetski upravi SO Ravne, da jih bodo projektanti pravočasno dobili. Rok za izdelavo je bil določen do konca junija 1979.

Odbor je v nadaljevanju razpravljal o VISINI PRISPEVKA ZA PRIKLOP NA TOPLOVODNO OMREŽJE. Ugotovil je, da sedanji prispevek 11.700,00 din za delavce železarne in 39.000,00 din za ostale porabnike toplotne energije ne krije gradbenih stroškov, saj so se cene gradbenih storitev povišale. Zato je potrebno prispevek za priklop na toplovodno omrežje povišati za 25 %. Razpravljati bo treba tudi o samoupravnem sporazumu o merilih za oblikovanje cen tople vode za centralno ogrevanje na Ravnah. Še vedno je problem IZGRADNJA PODPOSTAJ v stanovanjskih blokih, kjer še ni toplovodnega ogrevanja. Trenutno ni sredstev za dve podpostaji na Čevčevju in eno za Prežihovo — Ditingerjevo ulico. Odbor predlaga, da SKIS za financiranje teh podpostaj založi sredstva in pozneje poročuna s SSS, ki bi naj financirala izgradnjo podpostaj. Tako bo možno gradnjo v navedenih soseskah nadaljevati in občanom nuditi toplovodno ogrevanje.

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

Prometno neurejene Prevalje

Do nedavnega je krajevna skupnost Prevalje veljala za eno največjih v Mežiški dolini. Z referendumom o prostorski preobrazbi krajevnih skupnosti, na katerem so se krajani Leš, Šentanela in Kotelj odločili za samostojne krajevne skupnosti, je na Prevaljah, vsaj kar se tiče neposrednega vodenja, manj dela. In kako je v resnici, nam je povedal Adolf Černe, predsednik skupščine KS Prevalje.

»Kljub temu da imata Leše in Šentanel samostojno krajevno skupnost, s tem še ni rečeno, da smo se na Prevaljah kar čez noč otresli del in težav v teh dveh krajih. Še zmeraj, kar je zelo pozitivno, prihajajo tovariši, ki so zadolženi v novih krajevnih skupnostih, k nam na Prevalje po razne napotke in nasvete. Mi jim radi volje pomagamo, saj so to še vedno naši zaselki in naši delovni ljudje in občani. Moram reči, da so zelo v redu pričeli z delom na Lešah in da nič ne zaostajajo v Šentanelu.«

»Kam ste sedaj preusmerili vaše moči?«

»Na Prevaljah trenutno temeljito preučujemo delo hišnih svetov, katere imamo sicer povsod ustanovljene. Zakaj taka odločitev? Predvsem zato, ker zadnje čase opažamo, da nekateri hišni sveti ne delujejo. Ugotavljamo tudi, da stanovalci niso zainteresirani za delo v hišnih svetih. Ni jim mar, kako ti uresničujejo stanovanjsko politiko in krajevno samoupravo. Ker je na Prevaljah še precej odprtih vprašanj, menimo, da bi o teh morali razpravljati tudi stanovalci znotraj hišnih svetov. Predvsem gre za vprašanje otroškega varstva, za razvoj kraja ter preskrbo.«

»Kako ste na Prevaljah zadovoljni z delom delegacij in z udeležbo delegatov na sejah?«

»Da bi dobili s tega področja resnično sliko stanja, smo že lansko leto skupaj s KK SZDL in krajevno skupnostjo opravili analizo prisotnosti delavcev na sejah. Pokazalo se je, da se le nekateri delegati zavedajo svoje delegat-

ske vloge. Najmanj uspešni so delegati iz delovnih organizacij. Ti le malokdaj pridejo na sejo s stališči svoje baze. Ponavadi zastopajo bolj interese nadrejenih in je zato delo teh delegatov dokaj otežkočeno. Za odpravo takega stanja smo sicer nekaj že storili. Predvsem na tem dela KK SZDL, ki je neposredno odgovorna za politično aktivnost delegatov in delegacij.«

»Kako poteka gradnja družbenega doma?«

»Že ob pripravi na novi krajevni samoprispevek smo na Prevaljah imenovali posebne odbore, ki so med drugim odgovorni za pravilno in pravočasno izvajanje programov krajevnega samoprispevka. Imamo tudi gradbeni odbor, ki že od samega začetka dokaj dobro nadzira gradnjo družbenega doma, ki naj bi bil narejen do maja 1980.«

»Kako pa je z gradnjo otroškega vrta?«

»Do tega trenutka smo uspeli vse urediti okrog lokacije in zemljišča. V končni fazi izdelave so že tudi vsi potrebni načrti, tako da bo gradnja lahko stekla vsak čas. Z gradnjo bomo morali pohiteti, če hočemo, da bomo dolgo pričakovani otroški vrtec svečano odprli za dan republike 29. novembra.«

»Baje s prometno varnostjo niste zadovoljni tudi Prevaljčani, saj je že dokaj gost promet skozi Prevalje?«

»Eno glavnih razprav in akcij na temo, nič nas ne sme presejati bomo na Prevaljah namenili neurejenemu prometu skozi kraj, predvsem glede varnosti krajanov. Mežiška dolina v celoti ni prometno urejena. Še najbolj neurejene pa so Prevalje, ki nimajo niti enega urejena križišča, kaj šele svetlobnih teles, ki bi voznike opozarjala na nevarnosti. Na Prevalje bomo v kratkem povabili prometnega inšpektorja, da bo sam vso zadevo preučil. Prosil ga bomo, da bo nam svetoval, kaj naj za varnost naših krajanov naredimo.«

F. Rotar

ZDRAVJE

Sončarica

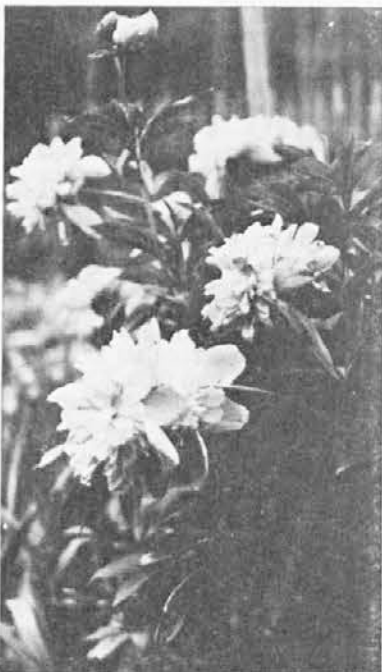
Vroče poletno sonce, posebno na morju in v planinah, je nevarno, če se mu predolgo izpostavimo nezavarovani. Delovanje sončnih žarkov na golo glavo in tilnik lahko povzroči možgansko obolenje, ki mu pravimo sončarica. Ta nastane včasih že v kratkem času.

Znamenja:

1. Močan glavobol, omotica in vrtoglavica, v zelo hudih primerih celo nezavest.

2. Telesna toplota se poveča.

Sončarica je zelo nevarna za svetlolase ljudi, posebno pa za majhne otroke oziroma za vse, ki niso vajeni sonca, brez ustrezne zaščite za glavo.

Razbohotenost poletja

Prva pomoč:

1. Bolnika takoj prenesemo v senčen in hladen prostor.

2. Vzglavje mu nekoliko dvignemo, na glavo mu polagamo mrzle obkladke ali vrečo z ledom. Ne puščajmo ga samega.

3. Če je pri zavesti, mu po žličkah dajemo hladilne pijače (limonada, čaj — nikakor ne kave ali alkohola!). Čimprej pokličemo zdravnika ali pa peljemo bolnika v bolnišnico.

Vročinska kap

Toplota in nasičenost zraka s toplo vlago lahko povzročata nevarno stanje, vročinsko kap. Vzrok temu pojavu je čezmerno kopičenje toplote v telesu. Človek si uravnava toploto, tako da diha in na površini telesa izpareva znoj.

Značilna znamenja vročinske kapi se pojavijo počasi: utrujenost, slabost in žeja.

Nevarna znamenja so:

- obraz je zaripel, temno rdeč,
- oči se svetijo, miglanje pred očmi, šumenje v ušesih, suh jezik,
- dihanje je hitro, plitvo,
- pulz hiter in slabo polnjen, slabo tipljiv,

— človek se prične tresti, občuti hudo slabost,

— telesna toplota se v hudih primerih dvigne prek skrajnih meja (čez 42°C),

— nastopi nezavest.

Prva pomoč:

— bolnika prenesemo v hladen prostor, kjer naj leži. Slečemo ga do gola ter polijemo z mrzlo vodo. Na glavo in trup mu damo mrzle obkladke ali ga zavijemo v mrzlo mokro rjuho,

— če ne diha, mu pomagamo z umetnim dihanjem,

— če je pri zavesti, mu damo hladilne pijače (ne alkohol in kavo!), ko si opomore, naj se dobro odpočije in naspi.

Za hojo v soparni vročini se primerno oblečemo. Obleka naj bo zračna in hladna. Ovrtnik srajce imejmo odpet, rokave kratke, prav tako hlače. Obutev

naj bo lahka in zračna. Če čutimo utrujenost, sedimo v senco in počivajmo.

Sončne opekline

Sončni žarki, ki predolgo delujejo na nezavarovano kožo, lahko povzročijo opekline. Pordelo kožo ohlajamo z mrzlimi obkladki ali pod tekočo vodo, nato nanesemo hladno mazilo (ali jecoderm). Če so se pojavili mehurji, po ohlajevanju kožo prekrijemo s sterilno gazo. V tem primeru ne uporabljamo mazil. Potrebno je, da se oglasimo pri zdravniku, ki nam bo ustrezno oskrbel poškodovani del kože — opekline (posebno pri obsežnejših opeklinah).

Varstvo proti sončnim opeklinam:

Sončenje pričnemo po malem. Šele ko nam koža porjavi, smo lahko na soncu dalj časa. Pred sončenjem si kožo namažemo z zaščitnim slojem masčobe (kreme). Samo z mazili ne preprečimo opekline, edino zanesljivo sredstvo je previdnost! T. S.

Žrelo

ANTIBIOTIKI, ČUDEŽNA ZDRAVILA

Nagel porast v porabi zdravil je naš in svetovni pojav. O tem vprašanju se često razpravlja v strokovnih krogih tako pri nas, kot tudi v svetovni zdravstveni organizaciji. Strokovnjaki so ugotovili, da poraba zdravil narašča pogosto v hitrejšem tempu, kot je medicinsko upravičeno in da je takšna porast ne le gospodarsko, temveč tudi socialno vprašanje. Skoraj ne bi verjeli, da smo v letu 1977 v Sloveniji porabili 500 milijonov din za recepte, od tega približno tretjino za antibiotike.

Poraba antibiotikov zlasti strmo narašča v otroškem zdravstvu in čezmerno obremenjuje zdravstvene sklade. Ker si danes človek preprosto ne zna več predstavljati zdravljenja navadnega prehlada ali vročinskega stanja brez antibiotikov, je prav, da se o tem malo poučimo.

Kaj pomeni beseda antibiotik?

Antibiozo imenujemo lastnost nekaterih mikroorganizmov — kužnih klic, da proizvajajo snovi, ki so strupene za druge klice. Antibiotik je torej biološka snov, ki uničuje razne bolezenske klice.

Leta 1929 je dr. Aleksander Fleming objavil opazovanja, da plesen penicillium uničuje nekatere kužne klice, ne pa njih gostitelja. To odkritje in njegova vrednost sta bila potrjena med II. svetovno vojno. Leta 1945 je dr. A. Fleming prejel za to delo Nobelovo nagrado.

Tovarnam je bilo omogočeno izdelovanje penicilina v neomejenih količinah. Začelo se je obdobje odkrivanja novih in novih antibiotikov, za kar je bilo potrebno ogromno dela, veliko iznajdljivosti in dosti bogato opremljenih laboratorijev. Penicilinu je sledil streptomycin, ki je številnim tuberkuloznim bolnikom rešil življenje. Danes imamo na tržišču že okrog 200 antibiotikov.

Vzporedno z odkrivanjem pa se je pojavila nevščenenost: rezistenca. Bakterije so na nekatere antibiotike postale odporne. Prav ta odpornost pa je lahko za bolnika usodna. Tako smo danes priče tekmovalnosti med bakterijami in vedno novimi antibiotiki. Na sre-

čo je znanost tako daleč, da imamo že antibiotike, ki delujejo celo na bakterije, ki so odporne že proti večini antibiotikov. Se vedno pa bolnik v boju zoper okužbo lahko veliko pričakuje od najmanj strupenega in najbolj učinkovitega antibiotika — penicilina.

Večina gnojnih vnetij dihal, žrela, ušes, bronhijev, ki zavzemajo prvo mesto med obolenostjo v naših ordinacijah, se bo uspešno pozdravila po večdnevem jemanju penicilinskih tablet. Vedeti pa moramo, da se večina 2—3-dnevni vročinskih stanj, nalezljivih prehladov, gripičnih stanj pozdravi brez antibiotikov. Potreben je le počitek, topli napitki, naravni C vitamin (limone, pomaranče) in morda sredstvo proti vročini, če je le-ta višja od 38°C. To velja zlasti za otroke.

Na republiškem posvetu pediaterov leta 1977 v okviru »Derčevih dnevov«, posvečenemu prav antibiotikom, smo zdravniki iz otroških in šolskih dispanzerjev ugotavljali, kako smo večkrat izpostavljeni pritiskom staršev, da bi napisali antibiotično terapijo otrokom, čeprav gre samo za prehladno obolenje. Enako često se srečujemo s pojavom, da starši že pred zdravnikovim pregledom prično sami dajati antibiotično terapijo.

Zdravniki smo večkrat v zadregi, ali naj predpišemo antibiotično terapijo ali ne. Pri tej odločitvi je treba upoštevati zdravstveno stanje, starost in pa socialne raz-

mere bolnika. Današnja medicina nam daje natančne in uporabne smernice, kdaj naj predpišemo kakšen antibiotik, obliko zdravila in trajanje. Za pravilno predpisovanje antibiotikov in nasploh zdravil je strokovno usposobljen le zdravnik, zato pustimo to delo njemu, sicer lahko prej škodimo, kot koristimo.

Domačemu zdravljenju ostanejo le različni napitki, čaji zdravilnih rož, obloge za zbijanje vročine (npr.: polovična mešanica kisa in vode, alkoholne obloge, obloge iz listov bezga, listov hermeline...) in drugi, preizkušeni postopki naših babic. Vročičen bolnik sodi v posteljo, oblečen v oblačila, ki niso iz sintetičnega. Prostor naj bo zračen, ne pretopel in primerno vlažen. Hrana naj bo lahka, a ga z njo ne posiljujemo. Bolnik ne sme trpeti žeje. Ko temperatura pade, mora bolnik še dan ali dva počivati.

Antibiotiki so res čudežno zdravilo, vendar njih uporaba mora biti strogo indicirana, sicer se v njih vrednost spremeni v škodo telesu, kar je lahko v času bolezni celo usodno za bolnika.

Dr. Marija Vodnjov,
referat za zdr. vzgojo

IZREKI

Koliko je ljudi, na katerih knjižnice bi lahko, enako kakor na stekleničke zdravil, prilepili napis: samo za zunanjo uporabo.

Daudet

Brez gneče

Uspešno delo marksistične bralnice

1. Zaloga knjig

V bralnici je 2428 različnih naslovov oziroma 4000 bibliotečnih enot. Največjo izbiro nudi skupina 93/99 (zgodovina), v kateri je zajetih nekaj manj kot petina vseh naslovov (445). Drugo mesto zavzemajo knjige s področja filozofije. V tej skupini je 397 različnih del ali 16%. Zaloga knjig v

marksistični bralnici se je v tem obdobju pomnožila za 200 enot, obenem pa smo izločili nekaj manj kot 50 zastarelih knjig. Najbolj iskane knjige imamo v več izvodih, da bi čimbolj ustregli bralcem.

S podrobno zgradbo fonda se lahko seznanite iz naslednje tabele:

Decimalna klasifikacija (UDK)	Stroka	Število naslovov	% vseh naslovov
1	filozofija	397	16
2	verstvo	24	0,9
30	sociologija, sociografija	153	6
32	politika	405	16
33	politična ekonomija	384	15
34/39	pravo, javna uprava, vzgoja, etnografija	300	12
65	gospodarstvo	82	3
90	domoznanstvo	87	3
92	biografije	106	4
93/99	zgodovina	445	18

2. Struktura izposojenih knjig

Od 1. 1. 1979 do 31. 5. 1979 so si bralci izposodili 1894 knjig. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta je to za 63% več. Naj-

večjo izposojajo smo zabeležili v času, ko je bila v marksistični bralnici trimesečna politična šola. Primerjava izposoje v mesecih, ko je bila šola, z izposojajo v času, ko šole ni bilo, da tako sliko:

	1979 (je bila šola)	1978 (šole ni bilo)	Indeks
Januar	432	214	201
Februar	336	186	180
Marec	392	230	170
Skupaj:	1160	630	184

Organizirano usmerjanje uporabnikov (politične šole, seminarji, predavanja, krožki) so zagotovilo, da bo bralec našel pot do knjig in da le-te ne bodo ostale nedotaknjene na policah. Zanje smo vsi skupaj vložili mnogo de-

narja in bilo bi škoda, če tega bogastva ne bi izkoristili.

V prvih petih mesecih t. l. so bralci posegli po 432 različnih naslovih, kar pomeni, da so izkoristili 17% vseh naslovov. Podrobnosti prikazuje tabela:

	Decimalna klasifikacija (UDK)	Število vseh naslovov v skupini	Število izposojenih naslovov iz skupine	%
1	filozofija	397	97	24
2	verstvo	24	13	54
30	sociologija, sociografija	153	41	26
32	politika	405	92	22
33	politična ekonomija	384	51	13
34/49	pravo, javna uprava, vzgoja, etnografija	300	25	8
65	gospodarstvo	82	13	15
92	biografije	106	7	6
93/99	zgodovina	532	64	12

Iz tabele je razvidno, da so bralci najbolj izkoristili fond v skupini 2 (verstvo), saj so si izposodili več kot polovico vseh razpoložljivih naslovov. V skupini je seveda sorazmerno malo naslovov, zato je primerjava z drugimi skupinami zelo težka. Iz drugih skupin, ki vsebujejo neprimerno več naslovov, je bilo izposojenih okrog 20% vseh možnih naslovov.

Izkušnje iz prejšnjih let nam povedo, da je odstotek izposojenih naslovov bil okrog 30, s tem pa seveda ne moremo biti zadovoljni. Podatek pove dvoje:

— knjige so zastarele in bralcem ne služijo več,

— bralci so preozko usmerjeni in premalo poznajo zalogo.

V obeh trditvah je nekaj resnice. Res so nekatere knjige že za-

starele in so še na policah, čeprav se trudimo, da zalogo sproti pregledujemo in izločamo neaktualno gradivo. Zavedamo pa se, da fonda ne moremo oskubiti, tako da bi ustregli samo »muham enodnevnicam«.

Res pa je tudi, da bralci ne izkoristijo vedno vseh možnosti, saj so povečini zelo ozko vezani na predpisano gradivo. Skoraj dosledno odklanjajo alternativno rešitev, ki jo ponudi knjižničar tudi zato, ker imajo označena poglavja ali celo strani določenega dela, ki ga morajo preštudirati za neki predmet.

Ali je to tudi togost profesorjev? Učitelji, mentorji, vzgojitelji bi vsekakor morali navajati svoje učence, da pri študiju uporabljajo čimveč različnih knjig.

s številom bralcev, ki knjižnico obiskujejo. Seveda ne bomo vrgli vse krivde na naše neposredne proizvajalce (delavce), ki jih je res bolj malo med bralci, saj še drugih občanov, ki imajo v našem družbenopolitičnem sistemu pomembne naloge, ni. Razveseljivo pa je, da mnogi slušatelji politične šole postanejo naši redni obiskovalci.

Največ bralcev je iz ravske občine (64%), iz občine Dravograd in Slovenj Gradec jih je po 13%, ostalih 10% odpade na občino Radlje.

To so seveda podatki za januar — maj. Celoletne statistike so pokazale, da je bila v prejšnjih letih polovica bralcev iz ravske občine, druga pa iz drugih občin. Upoštevajoč tudi ta podatek, lahko

S srečanja pihalnih orkestrrov slovenskih železarn

Največ je seveda takih naslovov, ki so si jih bralci izposodili le enkrat ali dvakrat. Teh je 357 ali 82%. Naslovi knjig, ki so jih bralci potrebovali več kot petkrat v tem obdobju, so že bolj redki. Trideset jih je ali 6% vseh izposojenih naslovov. Največkrat so bralci vzeli v roke Izbrano delo Marxa in Engelsa (34 krat), potem Kristanovo Samoupravljanje (17 krat). Sledita Politična ekonomija O. Durjave in Kapital K. Marxa (vsaka 14 krat). Tudi Kardeljeva knjiga Smeri razvoja... je bila precejkrat izposojena (12 krat).

3. Bralci in obiski

V prvih petih mesecih t. l. je 374 obiskovalcev obiskalo bralnico 1021 krat, kar je za 64% več kot v enakem obdobju lani. Razmerje med spoloma je 1:1,2 v korist žensk. Odrasli in mladi bralci pa so številčno izenačeni.

Največ bralcev je knjižnico obiskalo samo enkrat (66%), dvakrat je prišlo 16% obiskovalcev, tistih, ki so prišli 5 in večkrat pa je le 5%.

Seveda je tako stanje čisto normalno:

— analiza je narejena za kratko obdobje petih mesecev;

— gre za izposojajo študijskega gradiva.

Poprečno so si ob obisku izposodili dve knjigi, kar jim je za to kratko obdobje zadostovalo.

Če smo s številom izposojenih knjig v prvih petih mesecih lahko zadovoljni, pa ne moremo biti

mirno trdimo, da se marksistična bralnica tako kot študijska knjižnica nasploh uspešno potrjuje kot regionalna institucija.

Opomba:

V sestavku je prikazana le izposoja »na dom« in ni zajeta ona druga »v bralnici«, ki jo je zelo težko statistično verodostojno prikazati. Tri mesece je trideset delavcev — komunistov dan za dnem brskalo po knjižnih policah, kjer so knjige prosto dostopne, dijaki srednjih šol pa so marsikatero učno uro zapolnili s seznanjanjem z marksistično literaturo. Tudi posamezniki so prihajali pregledovat revije pa tudi knjige.

Alojz Pikalo

DOBITNIKI GALLUSOVH IN PREŽIHOVIH PRIZNANJ

Zveza kulturnih organizacij Slovenije in zveza kulturnih organizacij Ravne sta ob 10-letnici delovanja MPZ Fužinar KPD Prežihov Voranc podelila pevcem Gallusova in Prežihova priznanja.

Srebrna Gallusova priznanja so dobili: Polde Planinc, Ivan Štosir, Ivan Mravljak, Oto Ternek in Rudi Ocepek.

Bronasta: Martin Cifer, Franc Potočnik, Janez Konečnik, Boris Kričej, Viktor Štrigl, Beno Pan-

S KNJIŽNE POLICE

DOMAČA DELA

Dušan Pirjevec, Evropski roman. Ljubljana, CZ 1979. 702 str., 390 din.

V knjigi je zbranih 12 esejev o najznačilnejših evropskih romanih od Cervantesa prek Balzaca do Robbe-Grilleta. Vsak zase je izšel kot uvodna študija v zbirki »Sto romanov«, vendar šele združeni v knjigi predstavljajo avtorjev pregled evropske proze in njenega razvoja.

Vojan Rus, Izvirna marksistična dialektika. Ljubljana, CZ 1978. 551 str., 240 din.

Obsežno znanstveno delo pomaga zapolniti določeno praznino ob premajhnem poznavanju Heglove filozofije, predvsem pa miselno nazor in znanstveno dosledno predstavlja marksistično filozofijo, ki je dala in daje prav z dialektiko enega najpomembnejših filozofsko kulturnih prispevkov znanstveni misli naše dobe.

Marjan Kolar, Zvezde in križi. Roman. Ljubljana, CZ 1979. 415 str., 260 din.

Iz štirih delov zgrajeni roman predstavlja usodo slovenske družine od zadnjega leta stare Jugoslavije prek partizanov in taborišč do osvoboditve. Skozi poti posameznih njenih članov pa slika tudi podobe slovenske vasi, borcev in taboriščnikov. Zato je bila knjiga ob izidu označena kot »širokopotezna epična freska«. Pisatelj je sicer urednik našega glasila.

Leopold Suhodolčan, Trenutki in leta. Ljubljana, CZ 1979. 319 str., 240 din.

Ljubezenski roman iz sodobnega življenja upodablja zgodbo Pavla in Katarine ter njuno hotenje po novem življenju. Preteklost ju, zrela človeka, bremeni. Trgata se iz spominov in preživetega v novi smisel.

PREVODI

Polaganje keramičnih ploščic, priročnik TZS, Ljubljana, 80 str., 80 din.

V tej knjigi so opisana tista dela, ki zahtevajo enostavno orodje ali zgolj spretnost roke. Opremljena je s fotografijami in risbami, da bi bralec lažje sledil sicer zelo razumljivemu tekstu.

Ureditev podstrešij, kleti in malih stanovanj, priročnik TZS, Ljubljana, 71 str., 80 din.

Avtor si prizadeva opisati, kako se da preprosto in lepo urediti majhen prostor, kadar smo v stanovanjski stiski. Obravnava prezidave, dozidave, notranjo opremo, prednost pa daje povsod funkcionalnosti.

Hišna popravila, TZS, Ljubljana, 90 str., 80 din.

Ko se človek vseli v novo hišo, misli, da bo zgradba večno v redu in jo začne oskrbovati šele, ko nastane že večja škoda. Ta knjiga pa svetuje, kako nam sprotito vzdrževanje prihrani velike stroške in kaj z malo veselja in truda opravimo sami, namesto da bi dneve in dneve čakali obrtnika.

Legson Kayira, Pripornik, roman, MS, PZ, 373 str.

Roman povzema družbene in politične razmere v petinpolmilijski afriški državi Malavi, obravnava pa tudi trenja med generacijami in probleme oblikovanja lastne državnosti.

(Po Knjigi 79 in Delu 2. 6. 79)

SPORED KOROŠKIH KINEMATOGRAFOV V JULIJU

V mesecu juliju bodo naši kinematografi Črna na Koroškem, Zerjav, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem, Kottlje, Dravograd, Slovenj Gradec, Podgorje predvodom predvajali naslednje filme:

- EMANUELA, ČRNA IN BELA — italijanska barvna drama — do 4. 7.
- VELIKI IZZIV — ameriška barvna kriminalka — do 8. 7.
- PREISKAVA S STRAHOM — italijanska barvna kriminalka — do 10. 7.
- SVAKINJA — italijanska erotična komedija — do 12. 7.
- HOTEL NA PLAZI — francoska barvna komedija — do 11. 7.
- IZREDEN DAN — italijanska barvna drama — od 1. 7.—7. 7.
- NOČ, KO JE NASTAL STRIP-TEASE — ameriška barvna komedija — od 3. 7.—19. 7.
- ZLATI RANDEVU — ameriški barvni pustolovski film — od 3. 7. do 20. 7.
- BUMERANG — francoska barvna krimi drama — od 5. 7.—22. 7.
- POLICAJ PROTI TOLPI — italijanska barvna kriminalka — od 11. 7. do 26. 7.
- IGRA Z OGNJEM — italijanska barvna ljubezenska drama od 7. 7. do 21. 7.

- ZNAK RDEČEGA ZMAJA — hongkonški karate pustolovski barvni film — od 10. 7.—29. 7.
- SAFARI RALLY — italijansko kenjski barvni pustolovski film — od 10. 7. do 29. 7.
- VESELA ARABKA — egiptovska barvna komedija — od 11. 7.—26. 7.
- PAMETNEJSI BRAT SHERLOCKA HOLMESA — angleška barvna komedija — od 12. 7.—29. 7.
- BRAVO, MAESTRO — domača barvna drama — od 18. 7.—31. 7.
- PUSČICA, MEČ, KARATE — hongkonški karate barvni pustolovski film — od 24. 7.—12. 8.
- POL GROBO, POL NEŽNO — ameriška barvna komedija — od 25. 7. do 12. 8.
- ŽELEZNI PREFEKT — italijanska barvna drama — od 26. 7.—12. 8.
- VELIKI AVTOBUS — ameriška barvna krimi komedija — od 24. 7. do 9. 8.

KINEGRAF PREVALJE
TOZD KINEMATOGRAFI Prevalje

DRUŠTVO INVALIDOV RAVNE

ZA UVOD

Z današnjo številko odpiramo v Informativnem fužinarju novo rubriko, v kateri bomo pisali o aktivnosti in prizadevanjih Društva invalidov Ravne. V njej naj bi člani dobili obvestila o delu društva pa tudi o tem, kaj se pripravlja za mesec ali dva vnaprej. Da pa bi bila ta rubrika čim bolj koristna, pričakujemo tudi nekaj sodelovanja naših članov v tem smislu, da bi na naslov Društva invalidov Ravne pošiljali pisma z vprašanji, ki vas težijo. Na ta vprašanja bomo odborniki poskušali najti odgovore bodisi sami ali s pomočjo društvenega pravnik ali pa s pomočjo socialnega delavca. Če bodo vprašanja in odgovori zanimivi za širši krog članov, jih bomo nato objavili v tej rubriki, sicer pa bomo odgovor poslali članu po pošti.

Se eno obveznost čutimo do naših članov in tudi to bomo poskušali poravnati s to rubriko. V statutu našega društva smo zapisali, da je naše delo javno. Zato bomo občasno objavljali tudi nekatere najpomembnejše sklepe s sej društvenega odbora, programe dela društva in nekatere zanimive povzetke s predavanj, ki jih občasno organiziramo.

Tako, led je prebit! Upamo, da bo z našim, pa tudi z vašim sodelovanjem ta stolpec dobrodošel in bran.

PISARNA

Po dobrem letu dni iskanja nam je v začetku letošnjega leta uspelo urediti poslovni prostor — pisarno društva. Uredili smo si jo v nekdanji delavnici urarja Engelberta Vravnika na Partizanski cesti 12. Tam se sedaj shajamo na sestankih, v njej imamo shranjen inventar in arhiv društva, vsako sredo od 16. do 18. ure pa imamo uradne ure za člane. Kdor ima pri urejanju svojih problemov kakršnekoli težave, se lahko ob navedenem času oglasi v pisarni, kjer mu bomo poskušali po najboljših močeh pomagati. Manjše nasvete oziroma napotke pa lahko dobite tudi vsak prvi petek v mesecu dopoldne od 10. do 12. ure.

PROGRAM IZLETOV DRUŠTVA

V letošnjem letu smo za organizacijo in izvedbo raznih izletov in letovanja sestavili posebno komisijo, ki je izdelala program izletov, iz katerega posredujemo kratek povzetek:

- 21. julija organiziramo enodnevni izlet v Logarsko dolino,
- v oktobru organiziramo enodnevni izlet v Radgono—Ljutomer—Gomilo,
- v oktobru prirejamo enodnevni izlet v Lendavo—Radence,
- v oktobru prirejamo še enodnevni izlet v Lendavo—Radence—Ljutomer—Ptuj,
- ob zaključku koroškega turističnega tedna pa bomo v Črni na Pučarskem priredili piknik,
- od 8. do 15. septembra bomo organizirali letovanje na otoku Rabu.

Vsi izleti bodo organizirani z avtobusom in samoprispevkom članov, podrobnejša obvestila pa lahko dobite v društveni pisarni.

OBVESTILI

Vse, ki še niste člani društva, pa bi to želeli postati, vabimo, da se ob uradnih urah oglasite v pisarni društva in se včlanite.

Zaradi čimvečje popularizacije svojega dela je društvo izdalo tudi značko. Kupite jo lahko pri aktivistih ali pa v društveni pisarni.

D. Ž.

dev, Jože Slemnik, Štefan Pečnik, Jože Vrhnjak in Valter Valentan.

Zlate Vorančeve spominke so dobili: Alojz Satler, Rudi Gerdej, Jože Kreuh in Jože Prašnički.

Srebrne spominke: Monika Plestenjak, Ivan Jeromel, Ivan Breznik, Polde Planinc, Ivan Štosir, Ivan Mravljak, Rudi Očepek, Franci Kamnik.

Bronaste pa: Rudi Šipek, Ludvik Oder, Franc Jelen, Maks Kokač, Franc Ošlovnik, Ivan Trobas, Boris Tomaž, Mirko Šipek, Ignac Plevnik, Franc Potar, Oto Ternik, Ivan Funda, Martin Cifer, Franc Potočnik, Janez Konečnik, Boris Kričej, Viktor Štrigel, Štefan Pečnik, Jože Vrhnjak, Valter Valentan, Jože Slemnik in Beno Pandev.

Zbral: F. Rotar

Majska rast

PRILOŽNOSTNE ZNAMKE — FLORA

Ob dnevu mladosti je izšla serija priložnostnih znamk v štirih vrednostih z imenom »flora«. Na njih je prikazano alpsko cvetje iz Jugoslavije, in sicer:

Na znamki za 2,00 din je **alpski mleček**. To je večletna bilka, ki raste na obronkih gozdov na visokih planotah, na pogoriščih in posekanih jasnah.

Znamka za 3,40 din prikazuje **kosmatinca**. To je večletna bilka, visoka 20—40 cm. Raste po travnatih in kamnitih nahajališčih na visokih planotah.

Znamka za 4,90 din predstavlja **alpski grahovec**. To je večletna

REKREACIJA IN ŠPORT

NOGOMET V TOZD

V TOZD elektrotehničnih storitev je bilo odigrano prvo kolo prvenstva v malem nogometu. Rezultati:

elektrodelavnica jeklarne—vodstvo 6:3, elektrodelavnica kovačnice—delavnica valjarne 0:8, elektrodelavnica mehanične—šibki tok 14:1.

garji 4:2 in konstrukterji—delavnica topilnice 3:0.

PRVENSTVO SLOVENSKEGA ŽELEZARNA

V Štoreh so bile spomladanske športne igre članic Slovenskih železarn. Prvenstvo je bilo izvedeno v naslednjih disciplinah: košarka, atletika, športni ribolov, strelja-

nalu so se Dravogradčani pomerili z ekipo Maribora v Mariboru. Ojstrica je izgubila srečanje proti razpoloženemu nasprotniku z 8:1.

OJSTRICA PRVAK KOROŠKE REGIJE

V predzadnjem in zadnjem kolu prvenstva koroške regije so bili doseženi naslednji rezultati: Slovenj Gradec—Peca 2:1, Akumulator—Radlje 4:3, Ojstrica—Holmec 3:0, Korotan—Leše 3:3, Akumulator—Fužinar 0:0, Ojstrica—Korotan 6:1, Peca—Holmec 3:1 in Slovenj Gradec—Leše 2:0.

Naslov prvaka je zaslužen osvojila Ojstrica, ki je v 16 tekmah zbrala 26 točk. Drugi je Fužinar s 24 točkami, tretji pa Akumulator, ki je zbral 23 točk.

ROKOMET

V Ludvigsburgu v Zvezni republiki Nemčiji je bil velik mednarodni turnir, na katerem je sodelovalo več kot 30 ekip. Mladinci Fužinarja so se uvrstili v finalno skupino in dobili vseh sedem tekem. Osvojili so prvo mesto in s tem tudi prehodni pokal. Za najboljšega tekmovalca je bil izbran Sašo Hrastnik.

V tekmovalstvu za jugoslovanski pokal so člani Fužinarja v prvem kolu premagali Vuzenico, v drugem pa veterane Slovenjgradca s 30:24.

NAMIZNI TENIS

V prijateljskem namiznoteniškem dvoboju sta se v Lendavi pomerili reprezentanci Avstrije in Slovenije v moški in ženski konkurenci. V obeh dvobojih je bila uspešna Slovenija.

Dekleta so zmagala s 5:2, naši tekmovalci Ačkova in Logarjeva sta dobili vsaka po dva dvoboja. Fantje so zmagali s 5:4, tudi Pavič je bil dvakrat uspešen.

MNOŽIČNO TEKMOVANJE PIONIRJEV

V Murski Soboti so v ekipni konkurenci starejši pionirji Kaker, Ozmeč, Auprih in Vrečič osvojili tretje mesto. Med 64 mlajšimi pionirji je Darko Jamšek osvojil tretje mesto, Auprih je bil med 120 starejšimi pionirji peti, Kaker pa sedmi.

ODBOJKA

Tekmovanje za jugoslovanski pokal na območju koroške regije je zaključeno. V četrtfinalnih srečanjih so bili doseženi naslednji rezultati: Mislinja—Reka 3:2, Fužinar—Dravograd 3:0, Dobrije—Crna 3:2, Mežica se je uvrstila v polfinale brez boja. V polfinalu je Fužinar premagal Mislinjo s 3:1, Mežica pa Dobrije prav tako s 3:0. V polfinalnem srečanju so igralci Fužinarja prepričljivo odpravili Mežico s 3:0.

V ženski konkurenci sta se v finalni del uvrstili ekipi Fužinarja in Mežice z zmagami nad Dobrijami oziroma Mislinjo. Tudi v ženski konkurenci je bil Fužinar boljši in zaslužen zmagal s 3:0.

TRETJI SHOD SLOVENSKE ŽENSKE ODOBJKE

V Rogozi je nastopilo na tretjem shodu kar 19 ekip, kar pomeni, da so dekleta v dveh dnevih odigrala rekordno število tekem — 83. V odločilni tekmi za prvo mesto je Branik premagal Fužinar. Mlada ekipa Črne pa je osvojila solidno deseto mesto.

Š. F.

ŠAH

REPUBLIŠKA PRVENSTVA PIONIRJEV IN PIONIRK

V Celju je bilo 19. in 20. maja republiško ekipno prvenstvo v šahu za pionirje in pionirke. Našo regijo so zastopali Danilo Peruš Ravne, brata Ivan in Franci Harnik iz Mute ter Janko Sekolovnik iz Dravograda v pionirski konkurenci, vrsto pionirk pa Mateja Smrtnik, Marija Mezner, Cvetka Vaukman, vse z Raven, Vida Sekolovnik iz Dravograda in Lucija Modic iz Vuzenice. Po dvodnevni boj se je naša ekipa pionirk uvrstila na zelo dobro 3. mesto za Mariborom in Celjem. Tudi naši pionirji so uspešno zaključili tekmovanje s 3. mestom za prvaki Celjani in Mariborčani.

V Smartnem pod Šmarno goro pri Ljubljani, kjer je počila prva partizanska puška, je bilo letos od 30. maja do 3. junija 1979 17. pionirsko prvenstvo šahistov, pionirjev in pionirk. V vsaki konkurenci je nastopilo po 20 igralcev oziroma igralk, prvakov in prvakini ter najboljše uvrščenih iz posameznih regij. Koroško so zastopali Danilo Peruš z Raven in Franci Harnik z Mute v pionirski konkurenci ter Mateja Smrtnik z Raven in Alenka Nikl iz Slovenj Gradca v konkurenci pionirk. Po devetih kolih švicarskega sistema — jugoslovanske krožne izboljšane variante napornih borb (nekateri partije so trajale tudi do 6 ur), smo se vrnili s prvakinjo SRS za leto 1979 Alenko Niklovo, ki je osvojila 7 točk od 9 možnih. Tudi Mateja Smrtnik se je uvrstila na zelo dobro 10. mesto s 4,5 točkami in s tem priborila udeležbo treh pionirk na prihodnjem prvenstvu.

Kravl

V TOZD strojno gradbeno vzdrževanje pa sta bili odigrani dve tekmi: delavnica valjarne—stru-

napol lesnata bilka, ki raste po kamnitem alpskem svetu.

Alpska deteljica je prikazana na znamki za 10,00 din. Raste po visokih planinskih pašnikih in livadah.

Motive za serijo je izbral dr. Budislav Tatič, likovno pa jih je obdelal Andreja Milenkovič. Znamke so bile natisnjene v nemški tiskarni »VEB Wertpapierdruckerei«, Leipzig, NDR, v tehnikah večbarvne heliografure v polah po 25. V prodajo so prišle 25. maja 1979. Istega dne je izšel priložnostni ovitek za 2,50 dinarja oziroma ovitek FDC za 24,00 dinarjev.

ČAS BLOKOV

Kaže, da prihaja čas blokov. Tri lanskoletne izdaje, angleški, grški ter ciprski blok so v ospredju zanimanja evropskih filatelistov. Če dodamo, da se tudi nemški zbiratelci vedno bolj zanimajo za izdaje blokov svoje države in Berlina, lahko pričakujemo, da se bo to, skoraj štirideset let mirno področje, že to sezono precej razgibalo in da čas blokov šele prihaja.

To kaže tudi lanska »Borekova« izdaja kataloga »Evropski bloki«. Eden najzanimivejših blokov prejšnje sezone (vsaj kar se tiče visokih cen) je izdaja ciprske pošte ob obletnici smrti predsednika Makaria. Z moderno likovno rešitvijo je ta blok povzročil veliko zanimanje. Bil je že prvi dan razgrabljen. Zdaj je prodajna cena od 250 do 300 din.

Tudi grška pošta je lani izdala svoj prvi blok ob 150-letnici poštnega jubileja. To je blok s štirimi znamkami ter motivi poštarja na konju, poštna ladja, poštnega vlakla ter poštarja na motornem kolesu. Nominalna cena bloka je 60 drahem, razprodan je bil v nekaj dneh.

nje, kegljanje za ženske in balinanje.

Košarka: ekipa železarne Ravne je v prvi skupini premagala Verigo z Lesc s 60:20 in Plamen iz Kroke s 45:32 in osvojila prvo mesto. V finalnem srečanju za naslov prvaka so naši košarkarji igrali z železarno Štore in izgubili z minimalno razliko 35:33.

Atletika: Tevž Vauče je v teku na 100 m osvojil prvo mesto s časom 11,6, s tem da je bilo tekališče zelo slabo. Tako je Vauče že drugič potrdil, da je med slovenskimi železarji najhitrejši. Mirko Štruc je bil v teku na 1000 m drugi, Marjan Ban pa je pri skoku v daljavo osvojil tretje mesto. Pri metu krogle je prvič javno nastopil Jože Rožej in osvojil sedmo mesto. Balkanska štafeta (800 × 400 × 200 × 100 m) je v postavi Štruc, Vauče, Rodošek in Rožič osvojila drugo mesto.

Kegljanje — dekleta so tekmovala na 50 lučajeve mešano. Naslov prvakinje je osvojila Erika Lesnik pred večkratno državno reprezentantko Ludvikovo iz Štor. Tretje mesto pa je osvojila Medika Prinčič.

Ribolov. Prvak slovenskih železarn je postal naš ribič Mirko Šipek, peto mesto pa je osvojil Franc Pinterič.

Streljanje — prvenstvo je bilo izvedeno v streljanju z zračno puško in je bilo najbolj množično. Pri dekletih je osvojila solidno četrto mesto Metka Kajnik z 236 krogi pri 30 streljih.

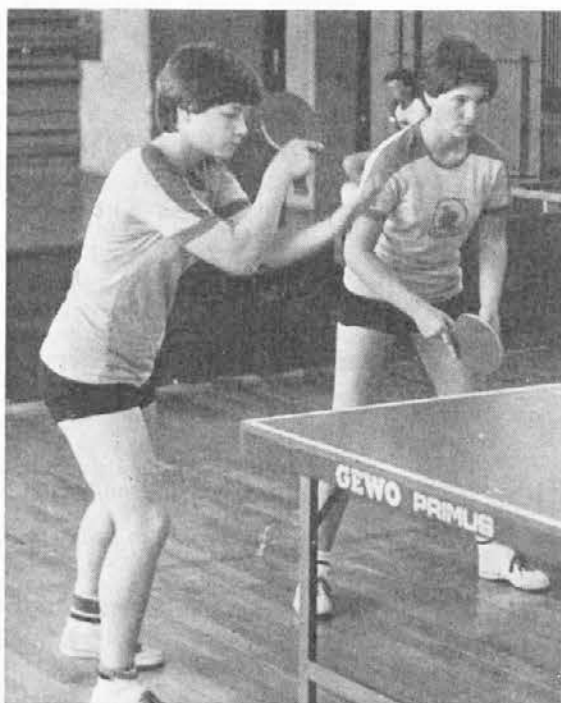
Naša ekipa ni tekmovala v balinanju. Na jesenskih igrah, ki bodo septembra v Celju, bo tekmovalje v nogometu, odbojki, namiznem tenisu, plavanju, kegljanju za moške in šahu.

NOGOMET — JUGOSLOVANSKI POKAL

V petem kolu tekmovalja za jugoslovanski pokal je Ojstrica presenetljivo, a povsem zaslužen premagala člane druge zvezne lige, enajsterice velenjskega Rudarja z 2:1. V slovenskem polfi-

Pred skokom

Uigranost

Med pionirji se je bila borba med samimi I. in II. kategorijami. Danilo Peruš je osvojil zelo dobro četrto mesto s samo polovico točke zaostanka za prvakom. Toliko zaostanka pa sta imela tudi drugo in tretjevrščeni. Z malo več sreče pri žrebu bi bilo zaporedje lahko tudi obrnjeno. Drugi naš predstavnik Franci Harnik je zasedel 17. mesto, kar je zanj seveda uspeh, saj je dve leti mlajši in ima pravico še dvakrat nastopiti med najboljšimi.

Zaradi prevelike obremenitve mladih igralcev, igrali so dve koli na dan, smo se na posvetu dogovorili, da bodo v prihodnje igrali le po eno kolo na dan. 18. prvenstvo bo zaradi tega trajalo nekaj dni dlje in tudi nas čaka nekaj več dela, saj je čast organizacije

tega prvenstva pripadla Koroščem, kjer je počila zadnja partizanska puška.

Petega hitropoteznega turnirja za pokal »Fužinar 79« se je udeležilo 14 šahistov. Zmagal je Niko Ristič, ki je osvojil 10,5 točk od 13 možnih. Za njim so se uvrstili: 2. Herbert Komarica 9,5, 3. Jože Jesenek 9, 4. Tone Prevorčič 8,5, kolikor jih je osvojil tudi petovrščeni Boris Grzina, 6. Danilo Peruš 7,5, 7. Marko Vrečič 7 itd.

Po petih turnirjih še vedno vodi Niko Ristič s 106 točkami, drugi je Jože Jesenek 76, tretji Danilo Peruš 60, četrti Jože Žunec 55, peti Andrej Erjavc 38, šesti Marjan Uršič 27, sedmi Herbert Komarica 26, osmi Tone Prevorčič 20 itd.

Vseh, ki so do sedaj osvojili točke, je 17. Viktor Pesjak

— Igrala sem bridge, poročnik Colombo. Imam pričo.

»Veste, ne trpim kart! Sama zguba denarja. Veste, to je bolezen človeštva! Poznal sem enega v Španiji, ki je zaigral vse in se obesil. Skupaj s kolegom. Ob isti uri. Ampak, gospod moj, Avstrija, to je čisto druga dežela. 1916. sem si prehladil uho, ko smo prečkali Donavo. Oh, še danes mi šumi v ušesu. A, to ni šum vrbe, lepe so te vrbe, romantične. Imam neko ročno delo iz vrbove skorje.«

»Prosim vas,« sem zaječal, »rad bi gledal ta film!«

»Ah, razlog...«

— Pobegnili? Ubili stražarja? Kdo? Pošljite takoj tri patrulje! Blokirate vse izhode iz mesta!

»To ni nič. Ko so nas obkolile štiri divizije, to je, gospod moj, bila takšna gneča, da nekateri niso držali. O, še sedaj me nekaj pika v laktu. To je iz tiste dobe — ležali smo v blatu — ah, imam tudi vodo v kolenu. Ker, jaz sem, morate vedeti, strasten ribič. Lani sem ulovil taaaaakeega — Rečem vam, boril sem se z njim pol ure. To je bila umetnost. Jaz samo vlečem in vlečem!«

Nisem zdržal. Vstal sem in odprl omaro... Iztegnil sem drhtečo roko.

Jek revolverskega strela mi je odzvanjal v ušesih...

Zavladal je nemoten mir... Samo midva, jaz in TV.

Z zaslona je sevalo vzdrušje dovršenega zločina. Pronicljive oči poročnika Colomba so z grajo zle vame.

(Prev.: ar)

TEST ZA NESPOSOBNE

1. Kdo je zmagal v drugi svetovni vojni in kdo je bil drugi?

2. Pojasnite Einsteinovo teorijo hidrodinamike in napišite svoje ime s tiskanimi črkami.

3. V Angliji je bilo šest kraljev, ki so se imenovali George. Eden od njih je bil George prvi, navedite ostalih pet.

4. Napišite številke od ena do deset. (Ocena se bo zmanjšala za

vsako številko, ki ne bo navedena po vrsti).

5. Kateri instrument igra Phil Flaytist?

6. Razumete Newtonov zakon gravitacije? (Odgovorite z »da« ali »ne«).

7. Podčrtajte ime, ki ne ustreza ostalim: Shemus O'Toole, Jean O'Flaherty, Patrick Murphy, Mahatma Ghandi, Jack Razparač.

8. Napišite vse, kar veste (najmanj tri besede).

9. Napišite svoje ime in priimek. (Kandidatom priporočamo, da ne prepisujejo od kolegov).

10. Kje so pokopani preživeli iz velikega požara Londona?

O LJUBEZNI

Združiti vse veselje samo v eno osebo — to je ljubezen.

Hugo

Ljubi me malo, toda ljubi me dolgo!

Židovski pregovor

OBVESTILO SODELAVCEM

Vse sodelavce obveščamo, naj si pred odhodom na dopust pri-skrbijo pooblastilo za dvig svojih osebnih dohodkov. Lahko pa to uredite tudi z vpisom v ustrezno knjigo na oddelku za obračun osebnih dohodkov.

Pooblaščen osebe se morajo pri blagajni izkazati z osebnimi legitimacijami.

Ker mora naša blagajna v treh dneh vrniti vse nedvignjene OD na SDK, vas prosimo, da to upoštevate!

Fotografije za to številko so prispevali: F. Rotar in služba za informiranje.

HUMORESKA:

Orhan Wasilewski

Dolgočasni sosed

Pravkar sem sedel k čaju, ko nekdo pozvoni. Odprem vrata in zagledam soseda, ki je že krepko v letih.

»Oprostite,« se nasmehne razorožujoče, »pokvaril se mi je televizor. Čez kakšno minuto se bo začela kriminalka. Bi jo mogel gledati z vami?«

Rad sem pristal, ker obožujem te filme in bi brez soseda docela pozabil nanj. Sedla sva in čakala, da se vključeni televizor segreje.

»Kaj je to?« vpraša sosed.

»Takooo... leti...«

»A moj TV... kakšna smola! Nedavno so mi ga popravljali. Pa kakšni mojstri so to. Saj veste, kako delajo...«

— Padla si? Končno! Draga, kako mi je ljubo — sva slišala iz zvočnika, preden se je pojavila slika.

»Moja znanka je kupila TV pred sedmimi leti in krasno dela še dandanes. Najti nekaj dobrega je pravo čudo. V mojem času je bila vsaka stvar solidna in trajna.«

— Fred! Varaš me! Vse je končano med nama. Hočem ločitev!

— Nancy, jaz te ljubim. Ne moreš zdaj... ko si doživela ta padec...

— Da, tebi je šlo samo za to. Ničesar ne dobiš. Fred, ne delaj norca iz sebe... Ostaniva prijatelja... Ne! Ne, Fred... Ne, Aaaghh...

»Veste kaj? Živcira me, ker se kvari tako pogosto. Srce mi bo zbolelo od tega. Jemljem apaurin trikrat dnevno. Po jedi. Spominjam se, kako sem imel včasih vse drugačno srce. Ko zvon. To je bilo v času prve svetovne vojne. Služil sem pri topništvu, kolikor se spomnim, leta... takoj... me... menda... Spominjam se Avstrije. Ah, te Dunajčanke...«

— Kaj, moja žena umorjena? Nemogoče!

— Zelo mi je žal, gospod Greegs. Služil sem v konjenici. Ker, veste, ljubim konje. Ne prenesem mačk.«

— Umorjena je bila med peto in šesto. Kje ste bili ta čas, gospa Daisy?